

ZPRÁVA O STÁTNÍ PODPOŘE UMĚNÍ 2011

**NAPLŇOVÁNÍ KONCEPCE ÚČINNĚJŠÍ PODPORY UMĚNÍ
NA LÉTA 2007–2013
A TEZE PRO OBDOBÍ LET 2014–2020**

MARTA SMOLÍKOVÁ

INSTITUT UMĚNÍ – DIVADELNÍ ÚSTAV, 2011

ZPRÁVA BYLA VYPRACOVÁNA V RÁMCI VÝZKUMNÉHO PROJEKTU STUDIE STAVU, STRUKTURY, PODMÍNEK
A FINANCOVÁNÍ UMĚNÍ V ČR (2006–2011), JEHOŽ ŘEŠITELEM JE INSTITUT UMĚNÍ – DIVADELNÍ ÚSTAV.

NAPLŇOVÁNÍ KONCEPCE ÚČINNĚJŠÍ PODPORY UMĚNÍ PRO LÉTA 2007–2013	3
ÚVOD	3
K IMPLEMENTACI KONCEPCE OBECNĚ.....	3
FINANČNÍ PLNĚNÍ KONCEPCE.....	5
SHRNUTÍ.....	7
KOMENTÁŘ KE KONKRÉTNÍM ÚKOLŮM KONCEPCE ÚČINNĚJŠÍ PODPORY UMĚNÍ V LETECH 2007–2013	13
TEZE KONCEPCE PODPORY UMĚNÍ PRO LÉTA 2014–2020	46
VÝCHODISKA	46
I. PODPORA UMĚLECKÉ A KULTURNÍ ROZMANITOSTI, KREATIVITY A INOVACÍ.....	48
II. VYUŽITÍ POTENCIÁLU UMĚNÍ	49
III. ZAHRANIČNÍ VZTAHY.....	50
ZDROJE	51
AUTORKA	52
ENGLISH SUMMARY	53

NAPLŇOVÁNÍ KONCEPCE ÚČINNĚJŠÍ PODPORY UMĚNÍ NA LÉTA 2007–2013

ÚVOD

První strategický dokument v ČR zaměřený na oblast umění, který byl po roce 1989 projednán na úrovni vlády, nese název Koncepce účinnější podpory umění 2007–2013¹ (dále jen koncepce). Práce na zpracování tohoto dokumentu byly započaty v roce 2004, za ministra kultury Pavla Dostála (ČSSD). Zpracováním koncepce byl ministerstvem kultury (MK) pověřen Divadelní ústav (nyní Institut umění – Divadelní ústav), který ji formuloval ve spolupráci s ProCulture / Otevřenou společností, o. p. s. Práce na koncepci byla koncipována jako projekt, při kterém byl kladen důraz na identifikaci aktérů, kteří na stav a podporu umění mají – či mohou mít – vliv, a zapojení dotčených stran, jak v rámci ministerstva, tak meziřesortně a dále včetně nestátních

kulturních organizací a dalších subjektů.

Tento dokument poprvé přinesl shrnující analýzu základních vývojových tendencí let 1989–2004 a jejich vyhodnocení, definoval předmět a cíle podpory, specifikoval jednotlivé nástroje podpory: institucionální, ekonomické, legislativní, řídicí, metodické a společenské, a stanovil 29 konkrétních úkolů, které mají směřovat k:

- posílení role umění ve společnosti
- zachování a rozvoji umělecké různorodosti s důrazem na podporu kreativity a s ohledem na vyvažování negativních vlivů konzumní společnosti
- zajištění dostupnosti umění pro občana (rovný přístup)
- posilování infrastruktury včetně investiční podpory kulturních institucí
- posílení prezentace českého umění v zahraničí a mezinárodní spolupráce

Cílem zprávy je průběžné zhodnocení implementace koncepce s ohledem na přípravu nového strategického dokumentu, který by měl na tuto

koncepci navázat. Zpráva využívá převážně veřejně dostupných informací, dále zkušeností autorky z prací při formulaci koncepce i účasti na jednáních Rady pro umění².

K IMPLEMENTACI KONCEPCE OBECNĚ

Koncepci účinnější podpory umění na léta 2007–2013 předkládal na posledním jednání vlády Jiřího Paroubka v květnu 2006 ministr Vítězslav Jandák (nestraníka za ČSSD). Martin Štěpánek (ODS – ministrem půl roku, do ledna 2007) s dokumentem prakticky pro potřeby oboru nepracoval. Ambicí autorů bylo vytvořit odborný materiál, nadstranícky akceptovatelný, a to za použití různých metod **zapojování odborné veřejnosti**. Současně bylo i ze strany zpracovatelů očekáváno, že odborná veřejnost a nestátní kulturní organizace se pod vedením MK zapojí do plnění jednotlivých úkolů³. Je třeba připomenout, že v té době se resort

¹ Koncepce účinnější podpory umění na léta 2007–2013 byla schválena usnesením vlády č. 676 ze dne 31. května 2006.

² Dostupné [on-line] na: <http://www.mkcr.cz/ministerstvo/institute-poradni-organy/default.htm> [cit. 10. 12. 2011].

³ Dokumentace tvorby Koncepce a podkladové materiály dostupné [on-line] na: <http://host.divadlo.cz/koncepciumeni> [cit. 10. 12. 2011].

kultury stále ještě potýkal s vnímáním kulturní politiky jako ideologie, nikoli praktického či formalizovaného vyjádření vztahu ke kultuře.

Aktuálnost resortních strategických dokumentů byla v té době předpokladem, aby se kultura mohla **zapojit do přípravy čerpání evropských fondů** pro období let 2007–2013. Koncepce účinnější podpory umění pro léta 2007–2013 byla v době svého schválení nejaktuálnějším resortním dokumentem a korespondovala s klíčovými mezisektorovými strategickými dokumenty⁴, které v té době byly schváleny či v době formulace koncepce schvalované. Z koncepce poté čerpala při formulaci svých strategických rozvojových dokumentů i veřejná správa.

Ministr Václav Jehlička (KDU-ČSL, ve funkci do května 2009) po svém nástupu čelil kritice, že ministerstvo kultury nemá vypracovanou kulturní politiku, jejíž platnost skončila v roce 2005. **Státní kulturní politika ČR na léta 2009–2014** byla schválena v listopadu 2008⁵, prakticky ale poté,

co byla ukončena příprava čerpání evropských fondů. Tento zastřešující sektorový dokument převzal řadu úkolů koncepce.

V rámci úkolu snižování zátěže vlády navrhl ministr Jehlička zrušit z vládního usnesení, kterým byla koncepce schválena, článek II.1 odst. c) zpracovat a předložit vládě průběžnou zprávu o plnění koncepce do 31. března 2010 a do 31. března 2012 a bod d) zpracovat a předložit vládě do 31. března 2014 závěrečnou zprávu o plnění koncepce návrhem na její aktualizaci. V srpnu 2007 byl tento návrh vládou přijat⁶, ve stejném smyslu byly přijaty změny pro Koncepci účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v ČR a Koncepci rozvoje knihoven v ČR na léta 2004–2010. Tím byl **snížen potenciál veřejné i politické kontroly a efektivní implementace** těchto dokumentů.

Podle výročních zpráv MK byla v roce 2007 ustanovena **Rada pro umění**, jejíž vznik byl jedním z úkolů Koncepce účinnější podpory umění pro léta

2007–2013. Rada byla koncipována jako poradní, iniciační a koordinační orgán ministra kultury. Za ministra Jehličky však rada nebyla nikdy svolána, členům a členkám nebyly předány jmenovací listiny. Poprvé se rada sešla v červnu 2009, kdy byla svolána ministrem Václavem Riedlbauchem (administrativní vláda Jana Fischera). Na podzim 2009 byla Radě pro umění předložena pracovní verze zprávy o plnění koncepce, kterou připravilo MK. Rada se touto zprávou zabývala na svých jednáních v září a říjnu 2009, dále se zabývala úkoly koncepce z hlediska aktuálních problémů. Pracovní verze zprávy, kterou rada na svých jednáních připomínkovala, nebyla MK finalizována, patrně i vzhledem k tomu, že původní termín vypracování průběžné zprávy k 31. března 2010 byl vládou zrušen. V červenci 2010 nastoupil Jiří Besser a rada byla MK zorganizována v únoru 2011. Během let 2009–2011 se rada sešla sedmkrát⁷.

Vedle skutečnosti, že od schválení koncepce vládou vede ministerstvo

⁴ Strategie trvale udržitelného rozvoje z roku 2004 a Strategie hospodářského růstu ČR z roku 2005.

⁵ Státní kulturní politika ČR 2009–2014 byla schválena usnesením vlády č. 1452 ze dne 19. listopadu 2008.

⁶ Reportování plnění koncepce bylo zrušeno usnesením vlády č. 936 ze dne 22. srpna 2007.

⁷ Zápisy jednání Rady pro umění dostupné [on-line] na: <http://www.mkcr.cz/cz/ministerstvo/institute-poradni-organy/rada-pro-umeni-21610/> [cit. 10. 12. 2011].

kultury již sedmý ministr/ministryně, docházelo na MK k mnohým personálním změnám, a to na všech úrovních, a k několika změnám organizační struktury s dopady i na odbor umění a knihoven, který měl implementaci koncepce koordinačně zajišťovat. Koncepce není z pohledu organizační struktury MK implementována efektivně, což by příslušelo kanceláři ministra/ministryně, případně pracovišti, které se koncepční a strategickou prací na MK zabývá.

V důsledku toho **na úrovni vedení MK nevznikl akční plán implementace, který by byl přijat vedením MK, nedošlo k centrální koordinaci plnění a vyhodnocování úkolů a jejich termínů**, které byly zamýšleny nad rámec odboru umění a knihoven, od roku 2010 samostatného oddělení umění a knihoven.

V průběhu platnosti koncepce nedošlo ze strany MK k revizi implementace ani k aktualizaci dokumentu. Na druhou stranu, obsah dokumentu nebyl nikdy zpochybňován.

FINANČNÍ PLNĚNÍ KONCEPCE

Významným výdobytkem koncepce byl v usnesení vlády článek II.2, kterým vláda uložila ministru kultury v odst. e) ve spolupráci s prvním místopředsedou vlády a ministrem financí zajistit při přípravě státních rozpočtů na léta 2007–2013 finanční prostředky na realizaci koncepce, a to dle přílohy tohoto usnesení, kde byly stanoveny finanční prostředky stávajících a dvou nových programů v období platnosti koncepce. Vedle toho dokument v páté části stanovuje rozepsané finanční nároky na státní rozpočet, jednak na programy, které před rokem 2007 byly součástí rozpočtu MK, dále na dva programy nové a na další výdaje v rámci rozpočtu MK, včetně vyčíslení plánu provozních dotací pro příspěvkové organizace v oblasti umění v daném období.

Z hlediska finančního plnění koncepce bylo v letech 2007–2010 **navýšeny provozní dotace příspěvkovým**

organizacím nad schválený plán: v roce 2007 na 108 %, v roce 2008 na 110 %, v roce 2009 na 113 % a v roce 2010 na 103 %. Prakticky všechny příspěvkové organizace, které jsou v koncepci zohledněny – Státní opera, Národní divadlo, Laterna magika, Pražský filharmonický sbor, Česká filharmonie, Národní filmový archiv, Divadelní ústav, Národní informační a poradenské středisko pro kulturu –, dostávaly v letech 2007–2010 vyšší příspěvek na provoz, než byl v koncepci vládou schválený plán. Pouze v roce 2010 došlo k snížení provozního příspěvku oproti plánu u dvou organizací: Pražský filharmonický sbor obdržel 90 % plánovaného příspěvku a Národní filmový archiv 93 %. Mezi lety 2006–2010 došlo k celkovému navýšení příspěvku na provoz těchto organizací o 377 397 tis. Kč.

Finanční plnění rozpočtů programů bylo v prvních dvou letech nad očekávání příznivé, to byl důvod, proč MK nepřistoupilo k vymezení nových

programů v rámci samostatných rozpočtových ukazatelů, s tím, že nové programy (Stipendijní program a Program státní podpory současného umění v muzeích, galeriích a výstavních síních) se rozpočtově stanou součástí programu Kulturních aktivit, který byl významně z tohoto důvodu finančně posílen. Zatímco program Kulturních aktivit měl pro rok 2007 v plánu 365,1 mil. Kč, výdaje byly ve výši 635,4 mil. Kč, přičemž samostatné rozpočtové položky na nové programy, kde bylo plánováno 39,5 mil., nebyly vůbec uplatněny. Kulturní aktivity tak získaly rekordní navýšení o 270 mil. Kč. Této částky MK pak již v následujících letech nikdy nedosáhlo, přičemž schválený rozpočet na rok 2011 představuje 355 mil., na rok 2012 dokonce pouhých 272 mil. Kč.

Ze čtyř sledovaných programů, které byly realizovány již před platností koncepce, dva, **Program podpory národnostních menšin a Program podpory integrace romské menšiny**, ani jednou nedosáhly v koncepci

schválených rozpočtovaných částek. Vzhledem k tomu, že se v obou programech jedná o relativně malé částky, Program podpory integrace romské menšiny má roční plánovaný rozpočet mezi 3–4,5 mil. Kč ročně a tento rozpočet byl plněn nejlépe v roce 2007 z 66,7 % a v roce 2009 už jen z 37 %, nelze se domnívat, že na vině byl nedostatek finančních prostředků, ale spíš politická a administrativní nevůle tyto programy finančně zajistit. Další program, který byl vyhlašován od roku 2001, Program integrace cizinců, není od roku 2008 vyhlašován.

Výdaje na **Kulturní aktivity**, jež v roce 2007 oproti v koncepci schválenému rozpočtu prudce stouply na 174 %, v roce 2008 o 148,5 % (s předpokladem financovat z tohoto rozpočtu programy nové), od roku 2009 již nikdy nedosáhly 100 % plánované částky. Od roku 2009 se diskrepance mezi plánem rozpočtu koncepce a skutečnými výdaji zvětšovala. V roce 2009 to bylo 94 % původního plánu, roku 2010 pak 85 %, v roce 2011 bylo schváleno ve státním rozpočtu 71 % finančních prostředků, které stanovuje koncepce a na rok 2012 pak pouhých 53 % částky, která je schválena v koncepci.

Pokud porovnáme výdaje nejvýznamnějšího programu Kulturní aktivity z roku 2006 (tedy před významným navýšením) a schválený rozpočet roku 2012, ten dosahuje 78,7 % výdajů roku 2006. Oproti výdajům roku 2006 jsou tedy schválené výdaje programu Kulturní aktivity roku 2012 zhruba o třetinu nižší, bez ohledu na inflaci, zvýšenou sazbu DPH, ztrátu finančních prostředků z loterií aj.

Ve vztahu k plánovaným výdajům koncepce na programy je schválený rozpočet programů na rok 2012 naplněn pouze ze 49 %. Respektive Kulturní aktivity 53 %, Státní program profesionálních divadel, orchestrů a sborů 37 %, Program podpory integrace romské menšiny 29 % a Program podpory

národnostních menšin 38 %.

Jak bylo uvedeno, **nové programy** jsou/mají být realizovány v rámci rozpočtu Kulturních aktivit, v případě Stipendijního programu tomu tak je. V případě Programu státní podpory galerií, muzeí a výstavních síní došlo k pilotnímu vyhlášení v roce 2008, a to částkou 4,5 mil. Kč, v dalších letech tento program nebyl z důvodu nedostatku finančních prostředků realizován. Celkově bylo tedy na tento program v letech 2007–2011 vynaloženo pouhých 4,5 mil. místo v koncepci schválených 200 mil., pro celé období let 2007–2013 bylo naplánováno výdaje ve výši 315 mil. Kč.

Pokud porovnáme plánované výdaje na programy (stávající a nové) se skutečnými výdaji (resp. v letech 2011 a 2012 schválenými výdaji), **pak v roce 2006 bylo plnění na 102,6 %, v roce 2007 na 130 %, roku 2008 na 115 %. V následujících letech bylo plnění nižší než schválený plán, v roce 2009 došlo k poklesu skutečných výdajů na 72 %, roku 2010 na 68 %; v roce 2011**

byly schváleny výdaje na 60 %, a pro rok 2012 klesly dokonce na 44 % oproti původnímu plánu.

SHRNUTÍ

Koncepce předpokládala zapojení nejen odboru/oddělení, které se na MK zabývá uměním, ale i dalších odborů, zejména regionální a národnostní kultury, odboru médií a audiovizí (kinematografie), zahraniční, EU, UNESCO, přičemž implementace se promítá i do práce odboru autorského práva, ekonomického, investic, Evropských fondů i Finančních mechanismů Norska a zemí EHS, tedy prakticky napříč celým ministerstvem. Dále bylo počítáno s meziresortní spoluprací, která předpokládala proaktivní koordinaci na úrovni vedení MK.

Jednotlivé úkoly, jejich dílčích části nebyly distribuovány a delegovány ve struktuře MK ani průběžně vyhodnocovány v návaznosti na koncepci.

V průběhu platnosti koncepce nedošlo

k revizi ani aktualizaci dokumentu. Vedle toho na MK docházelo k mnohým personálním změnám na všech úrovních a k několika změnám organizační struktury.

Z hlediska finančního plnění koncepce došlo k navýšení provozních dotací příspěvkovým organizacím a k navýšení rozpočtu programů v letech 2007 a 2008. Od roku 2009 jsou všechny programy podfinancovány, a to s dále se snižujícím trendem, procentuálně i nominálně vůči v koncepci schváleným rozpočtům. Z nových programů je realizován Stipendijní program, Program státní podpory současného umění v muzeích, galeriích a výstavních sítích stále chybí. Program integrace cizinců není již vyhlášován.

POROVNÁNÍ PLÁNOVANÝCH VÝDAJŮ KONCEPCE A SKUTEČNÝCH VÝDAJŮ MK

Celkové finanční plnění programů koncepce (stávající programy + nové)

Tab. 1

(v mil. Kč)

	Stávající programy plán	Výdaje	Nové programy plán	Výdaje	Plán celkem	Plnění celkem	Plněno (v %)
2006	413,85	424,784	0	0	413,85	424,784	102,6
2007	503,10	703,686	39,5	0	542,60	703,686	130,0
2008	509,20	639,662	45,5	0	554,70	639,662	115,0
2009*	579,30	497,428	52,5	0	684,30	497,428	72,0
2010	582,90	441,436	59,5	0	642,40	441,436	68,0
2011**	658,50	436,429***	66,5	0	725,00	436,429	60,0
2012	678,00	334,499***	74,5	0	752,50	334,499	44,0
2013	694,50	-	82,5	0	777,00	-	-

ZDROJ: VÝROČNÍ ZPRÁVY MK ČR

POZN.: * PŘEDSEDNICTVÍ ČR V EU;

** PRAŽSKÉ QUADRIENNALE;

*** SCHVÁLENÉ VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU – KAPITOLY 334 MK

PLÁN VÝDAJŮ KONCEPCE A SKUTEČNÝCH VÝDAJŮ Z ROZPOČTU MK NA STÁVAJÍCÍ PROGRAMY OD ROKU 2006

Tab. 2

(v mil. Kč)

rok	Program Kulturní aktivity	Program státní podpory divadel, orchestrů...	Program podpory integrace romské komunity	Program podpory kulturních aktivit národnostních menšin	Celkem
2006	365,10	38,75	2,00	8,00	413,85
2007 – plán koncepce	365,10	120,00	3,00	15,00	503,10
změna 2007/2006	0,00	81,25	1,00	7,00	89,25
2007 – skutečné výdaje	635,425	83,716	2,00	9,545	703,686
oproti plánu 2007	174 %	103 %	66,7 %	63 %	139 %
2008 – plán koncepce	366,20	125,00	3,00	15,00	509,20
změna 2008/2006	1,10	86,25	1,00	7,00	95,35
2008 – skutečné výdaje	543,786	83,925	1,991	9,960	639,662
oproti plánu 2008	148,5 %	67 %	66 %	66,4 %	125,6
2009 – plán koncepce	429,80	130,00	3,50	16,00	579,30
změna 2009/2006	64,70	91,25	1,50	8,00	165,45
2009 – skutečné výdaje	404,353	81,726	1,309	10,040	497,428
oproti plánu 2009	94 %	62,8 %	37 %	62 %	85 %
2010 – plán koncepce	426,90	135,00	4,00	17,00	582,90
změna 2010	61,80	96,25	2,00	9,00	169,05
2010 – skutečné výdaje	364,60	68,736	1,46	6,64	441,436
oproti plánu 2010	85 %	50,9 %	36 %	39 %	75 %
2011 – plán koncepce	496,00	140,00	4,50	18,00	658,50
změna 2011/2006	130,90	101,25	2,50	10,00	244,65

2011 – schválený rozpočet	178,0 + 177,0	70,00	1,905	9,524	436,429
oproti plánu 2011	71 %	50 %	42 %	53 %	66 %
2012 – plán koncepce	509,00	145,00	5,00	19,00	678,00
změna 2012/2006	143,90	106,25	3,00	11,00	264,15
2012 – schválený rozpočet	136,0 + 136,0	53,727	1,462	7,310	334,499
oproti plánu 2012	53 %	37 %	29 %	38 %	49 %
2013 – plán koncepce	519,50	150,00	5,00	20,00	694,50
změna 2013/2006	154,40	111,25	3,00	12,00	280,65
2013 – rozpočet	-	-	-	-	-

ZDROJ: KONCEPCE ÚČINNĚJŠÍ PODPORY UMĚNÍ NA LÉTA 2007–2013, VÝROČNÍ ZPRÁVY MK ČR

Tab. 3

PLÁN FINANČNÍHO PLNĚNÍ NOVÝCH PROGRAMŮ KONCEPCE

Tyto nové programy se dosud nestaly samostatným sledovaným ukazatelem rozpočtu MK, pokud byly realizovány, pak tomu bylo v rámci rozpočtu programu Kulturních aktivit. Program státní podpory současného umění v muzeích, galeriích a výstavních síních byl otevřen jedenkrát, a to v roce 2008 s částkou 4,5 mil. Rozpočet na Stipendijní program není ve výročních zprávách MK veden jako kumulovaná částka, neboť je

Rok	Stipendijní Program Plán	Program státní podpory galerií, muzeí a výstavních síní plán	Celkem plán
2007	9,5	30,0	39,5
2008	10,5	35,0	45,5
2009	12,5	40,0	52,5
2010	14,5	45,0	59,5
2011	16,5	50,0	66,5
2012	19,5	55,0	74,5
2013	22,5	60,0	82,5
Celkem	105,5	315,0	420,5

ZDROJ: KONCEPCE ÚČINNĚJŠÍ PODPORY UMĚNÍ NA LÉTA 2007–2013, VÝROČNÍ ZPRÁVA MK 2006, ZÁKON O STÁTNÍM ROZPOČTU ČR PRO ROK 2012

administrován různými odbory z rozpočtu programu Kulturní aktivity.

POROVNÁNÍ PLÁNU VÝDAJŮ PROGRAMŮ ROKU 2006 A SCHVÁLENÉHO ROZPOČTU 2012

Tab. 4

(v mil. Kč)

Rok	Program kulturní aktivity	Program státní podpory divadel, orchestrů...	Program podpory integrace romské komunity	Program podpory kulturních aktivit národnostních menšin	Celkem
2006 – koncepce	365,10	38,75	2,00	8,00	413,85
2006 – skutečné výdaje	348,160	65,246	1,999	9,539	424,784
2012 – plán koncepce	509,0	145,0	5,0	19,0	678,0
2012 – schválené výdaje rozpočtu	272,0	53,727	1,462	7,310	334,499
schválený 2012 oproti výdajům 2006	78 %	82 %	73 %	76 %	78,7 %

ZDROJ: KONCEPCE ÚČINNĚJŠÍ PODPORY UMĚNÍ PRO LÉTA 2007–2013, VÝROČNÍ ZPRÁVA MK 2006, ZÁKON O STÁTNÍM ROZPOČTU ČR PRO ROK 2012

POROVNÁNÍ PLÁNU A SKUTEČNOSTI PROVOZNÍCH DOTACÍ PŘÍSPĚVKOVÝM ORGANIZACÍM OD ROKU 2007

Tab. 5

(v mil. Kč)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Státní opera – plán	131 224	132 231	133 274	134 354	135 472	136 629	137 828
příspěvek*	139 515	140 126	147 725	147 725			
plnění (v %)	106	106	111	110			
Národní divadlo – plán	435 785	439 783	443 907	448 161	452 547	457 069	461 731
příspěvek*	463 256	480 991	500 596	477 256			
plnění (v %)	109	109	113	106			
Laterna magika – plán	13 000	13 603	14 226	14 869	15 533	16 218	16 925
příspěvek	19 481	18 881	18 281	zrušena 31. prosince 2009			
plnění (v %)	150	139	128,5	0			
Pražský filharmonický sbor – plán	25 908	25 962	26 019	26 078	26 141	26 206	26 275
příspěvek	27 115	28 211	29 053	27 270			
plnění (v %)	105	109	112	104,5			

Česká filharmonie – plán	72 534	73 191	73 875	74 584	75 321	76 086	76 880
příspěvek	78 253	82 987	86 764	67 182			
plnění (v %)	108	113	117	90			
Národní filmový archiv – plán	29 367	30 615	31 881	33 166	34 470	35 792	37 135
příspěvek*	31 798	31 925	34 530	30 886			
plnění (v %)	108	109	108	93			
Divadelní ústav – plán	17 221	17 359	17 501	17 648	17 801	17 959	18 123
příspěvek	25 570	20 200	21 778	20 470			
plnění (v %)	148	116	124	116			
NIPOS – plán	27 945	28 159	28 379	28 604	28 835	29 072	29 314
příspěvek	30 273	30 839	28 965	31 392			
plnění (v %)	108	109	102	110			
celkem plán	752 984	760 904	769 062	777 464	786 119	795 032	804 210
„celkem							
příspěvky“	815 261	834 160	867 692	802 181			
celkem plnění (v %)	108	110	113	103			

ZDROJ: KONCEPCE ÚČINNĚJŠÍ PODPORY UMĚNÍ NA LÉTA 2007 – 2013, VÝROČNÍ ZPRÁVY MK ČR

POZN.: * DLE VÝROČNÍ ZPRÁVY ORGANIZACÍ

KOMENTÁŘ KE KONKRÉTNÍM ÚKOLŮM KONCEPCE ÚČINNĚJŠÍ PODPORY UMĚNÍ V LETECH 2007 – 2013

1. Zpracovat postup, podmínky a způsoby kooperativního financování

Zajistí: MK ve spolupráci s Asociací krajů ČR a Svazem měst a obcí ČR

Termín: 2008

Doporučuje se: k využívání orgánům státní správy a samosprávy, jakož i dalším subjektům poskytujícím podporu v oblasti umění

Dopad na státní rozpočet: 0

Viz Státní kulturní politiku na léta 2009–2014 v kap. 3.10. Podle vládou schváleného aktualizovaného plánu implementace Státní kulturní politiky na léta 2012–2014 úkol nepokračuje (usnesení vlády č. 823 z 9. listopadu 2011 č. 823).

V rámci úkolu:

1. byla zpracována Komparace systémů finanční podpory kultury v ČR s vybranými vyspělými státy⁸
2. a realizováno šetření Zkušenosti s fungováním programů a participativním

financováním na úrovni krajů – výsledky MK nezveřejněny

Vícezdrojové financování je podmínkou úspěšného projednání žádosti programu Státní podpory profesionálních divadel a orchestrů. V rámci dotačních výběrových řízení programu Kulturní aktivity, které jsou zaměřeny na profesionální umění, je po žadatelích vyžadováno podání žádosti k dalším veřejným zdrojům jako podmínka projednání žádostí.

2. Dopracovat obecnou metodiku dotačních programů včetně způsobů vyhodnocování jejich účinnosti

Zajistí: MK

Termín: 2007

Doporučuje se: k využívání orgánům státní správy a samosprávy, jakož i dalším subjektům poskytujícím podporu v oblasti umění

Dopad na státní rozpočet: 0

Výběrová dotační řízení jsou každoročně vyhlašována v souladu se:

- zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)
- dále v souladu s dokumentem, který každoročně aktualizuje vláda: Hlavní oblasti státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím (poslední pro rok 2012 na základě usnesení vlády ze dne 15. června 2011 č. 450)
- na základě Zásad vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu ČR nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy (zásady č. 1333 ze dne 3. listopadu 2008 byly zrušeny, nově platí zásady č. 114 ze dne 7. února 2010)
- tyto zásady pro poskytování dotací s platností od roku 2011 nově požadují projednání žádosti o dotace do konce předcházejícího kalendářního roku;

⁸Dostupné [on-line] na: <http://www.mkcr.cz/assets/kulturni-politika/Studie-a-analzy/Komparace-systemu-financni-podpory-kultury-v-CR-s-vybranymi-vyspelymi-staty.pdf> [cit. 10.12.2011].

Rada vlády pro NNO vydává pravidla pro NNO, přičemž MK v rámci rovného přístupu k dotacím nerozlišuje žadatele neziskových a ziskových subjektů, pouze neziskové projekty (MK tyto zásady porušuje, neboť teprve na počátku kalendářního roku provádí rozpis rozpočtu programu Kulturní aktivity, ze kterého jsou financována výběrová dotační řízení, a teprve poté rozhoduje o dotacích, přičemž státní rozpočet je schvalován před koncem kalendářního roku a žádosti přijímány dokonce k 30. září roku předchozího).

Poskytování dotací se dále řídí vnitřními předpisy MK a příkazem ministra kultury č. 42/2006, na jehož základě byl vydán statut a jednací řád komisi a subkomisi pro výběrová dotační řízení vyhlášená MK:

- dotační programy MK jsou každoročně upravovány tak, aby byla zohledněna praxe, a to na základě doporučení členů výběrových komisí a dále podle potřeb jednotlivých oborů

- v roce 2006 došlo k sjednocení obecné terminologie ve vyhlášovacích podmínkách, od roku 2007 předkládají příjemci státních dotací odboru/samostatného oddělení umění a knihoven strukturovanou závěrečnou zprávu o projektu dotovaném ze státního rozpočtu a v roce 2008 proběhla anketa mezi příjemci dotací

Závěrečné zprávy z projektů sledují následující ukazatele:

- Splnil projekt plánovaný záměr, cíl? – Jak:
- Komu byl projekt určen:
- Přínos projektu pro cílovou skupinu:
- Přínos pro obor:
- Přínos projektu pro realizátora:
- Naplnění principu rovného přístupu ke kulturním službám (dostupnost pro sociálně a zdravotně znevýhodněné skupiny, pro menšiny ad.):
- Návštěvnost platících účastníků (v %):
- Průměrné vstupné/kurzovné (další příjmy z realizace projektu, např. účastnické poplatky):

- Celková návštěvnost (v %):
- Problémy při realizaci projektu:
- Udržitelnost projektu:

Odbor médií a audiovizuální odbor zahraničí strukturoval nově formuláře žádostí, zařadil upozornění na pravidlo de minimis.

Rezervy jsou ve formulaci cílů programu Kulturní aktivity, které by měly být provázány s vyhlášením výběrových dotačních řízení. Chybí kritéria kvalitativního charakteru, která by umožnila hodnocení nejen jednotlivých podpořených projektů, ale také dopadů jednotlivých podprogramů.

Není zveřejňován strukturovaný přehled výdajů programu Kulturní aktivity, který by zobrazoval financování jednotlivých oborů a témat, případně projektů/akcí, jež jsou z programu Kulturní aktivity financovány a administrovány různými pracovišti napříč MK.

V roce 2008 byla zveřejněna studie **Návrh postupu pro zvýšení efektivity finanční podpory kultury**

v ČR⁹, která říká: „V současné době neexistuje zaručeně objektivní zdroj informací, který by hodnotil kvalitu služeb kulturních organizací, nebo jejich určitého segmentu. Co se týká příspěvkových organizací MK ČR, jisté hodnocení k dispozici je, avšak jedná se pouze o výroční zprávy, jejichž vypovídací schopnost je omezena spíše na popisnou rovinu a je omezena tím, že jsou vytvářeny samotnou institucí, která je předkládá.“ Nejinak tomu je u dotovaných projektů, MK ČR především pracuje s informací, kterou o sobě dotované subjekty samy poskytují. Tyto informace však nejsou dále zpracovávány a slouží pouze k uzavření cyklu dotačního projektu.

V roce 2011 došlo k rozdělení programu Kulturní aktivity, ze kterého se vyjmula samostatná rozpočtová položka

Významné a mimořádné akce. Projekty podporované v tomto podprogramu jsou doporučovány grantovými komisemi na základě dotovaného projektu roku předchozího, dále projednány vedením

MK a zařazeny do rozpočtu na následující rok. Odborné grantové komise dostávají projekty na vědomí, případně k vyjádření. Dříve byly tyto projekty na MK posuzovány pouze interně příslušnými odbory a poradou vedení MK (tzv. prioritní akce) a chápány jako výjimečná podpora, která má napomoci stabilitě financování významných opakujících se akcí, zejména typu festivalů. V současné době tyto projekty tvoří polovinu rozpočtu programu Kulturních aktivit.

Zbývá dořešit:

- zveřejnění podmínek pro zařazení významných a mimořádných projektů do tohoto podprogramu s ohledem na významné jednorázové akce – u opakujících se projektů (festivaly apod.) jsou tyto navrhovány grantovými komisemi na základě předchozí zkušenosti a ohlasu, což u jednorázových akcí není možné
- kritéria, která musí projekty podprogramu Významné a mimořádné akce splňovat
- pravidla pro vytvoření indikativního

seznamu, se kterým MK pracuje v době projednávání rozpočtu na následující rok, tedy dříve, než dojde k vyhlášení a uzávěrce výběrového řízení o dotaci v tomto podprogramu

- oborové vyvážení podporovaných projektů – disproporce mezi divadelními, hudebními a výtvarnými projekty se i v tomto programu odráží v neprospěch výtvarných, a to co do počtu i celkových částek

Od roku 2010 jsou žádosti o dotace Samostatného oddělení umění a knihoven a Odboru médií a audiovizí přijímány elektronicky, dosud však na MK nevznikla jednotná databáze žadatelů o dotace, která by vytvářela komplexní archiv podpořených projektů.

3. Posílit a optimalizovat dotační programy

**Podpora tvorby různorodého
uměleckého obsahu a formy, podpora
menšinových žánrů, inovativních
a experimentálních děl, podpora
mobility umělců a uměleckých
projektů ad.**

Zajistí: MK, MMR, MZV

Termín: průběžně

Doporučuje se: krajským úřadům

s možností využívat Strukturální fondy
EU a finanční mechanismy EHP a Norska
a dalších zdrojů

Dopad na státní rozpočet: v rámci
rozpočtů MK, MMR, MZV

Rozšířeno ve Státní kulturní politice
na léta 2009–2014, úkol 1.4 Zavedení
kritéria přínos pro kreativitu a inovaci
v podporných programech MK.

Podpora projektů různorodého
uměleckého obsahu a forem i podpora
menšinových žánrů, inovativních
a experimentálních děl je realizována

prostřednictvím výběrových řízení
samostatného oddělení umění
a knihoven (dříve odboru), která zahrnují
hodnotící kritéria:

- přínos pro obor (objevná dramaturgie,
vysoká umělecká či odborná úroveň,
přínos z hlediska kreativity a inovace)
- přínos projektu z hlediska zachování
a rozvíjení umělecké různorodosti

Projednávání projektů je oborově
rozděleno (výtvarné umění, architektura,
design; divadlo; tanec, nonverbální
divadlo; hudba; literatura), přičemž
v praxi jsou často menšinové
žánry a inovace prováděny v rámci
mezioborových projektů nebo projektů,
které nejsou oborově „čisté“.

Jsou přijímány mezioborové projekty,
avšak prostřednictvím výběrových
řízení jednotlivých uměleckých oborů,
a proto jsou hodnoceny z hlediska
přínosu pro konkrétní obor, což vede
jednak k administrativnímu dělení dotací
a administrativní zátěži jak na straně
MK, tak na straně příjemce a omezuje
možnost posoudit, jak je mezioborová

spolupráce využita z hlediska umělecké,
manažerské i organizační inovace. Také
z hlediska kvalitnějšího posuzování by
bylo žádoucí, aby mezioborové projekty
byly posuzovány jako jeden projekt, nikoli
jako jednotlivé subprojekty, jako je tomu
v současné praxi.

Podpora mobility umělců a uměleckých
projektů je realizována za pomoci
stipendijního programu a rezidenčních
programů, které zajišťuje Institut umění
– Divadelní ústav, a dále prostřednictvím
dotací zahraničního odboru.

V oblasti literatury byl grantový systém
rozšířen o dotační řízení pro debutanty,
pro vydavatele komiksů a o podporu
ediční přípravy a vydání náročných
kritických edicí a spisů. Zavedena byla
dvě nová kritéria, přínos inovativní
dramaturgie a oslovení nových cílových
skupin, jimž jsou služby určeny.

Nejen s přihlédnutím k tomu, že
se nepodařilo realizovat program
pro prezentaci současného umění
v muzeích, galeriích a výstavních síních,
se prohlubuje nevyváženost podpory
jednotlivých oborů. Zohledníme-li, že

nedošlo ani k realizaci akvizičního programu, pak je tato nerovnost ještě větší. Podpora tance, který se v dotačním

výběrovém řízení emancipoval z rozpočtu pro divadlo, stoupala až do roku 2008, od té doby klesá, podobně, jako je

tomu u dalších programů. Velký nárůst zaznamenala oblast kinematografie.

PODPORA PROFESIONÁLNÍCH UMĚLECKÝCH PROJEKTŮ NESTÁTNÍCH SUBJEKTŮ PROGRAMU MK – KULTURNÍ AKTIVITY A DALŠÍ ZDROJE¹⁰ V LETECH 2000–2010

Tab. 6

(v tis. Kč)

dotační řízení	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
divadlo	18 513	15 060	17 044	16 838	17 651	28 775	37 190	42 874	32 080	28 865
program pro divadla***	30 000	44 000	35 000	38 600	54 196	50 196	64 716	65 800	65 000	55 000
tanec	0	0	0	5870	6470	11 253	15 591	19 185	13 350	11 344
hudba	11 148	8869	11 229	*32 145	13 406	41 584	55 570	59 609	54 173	42 143
program pro orchestry a pěvecké sbory***	11 000	13 000	12 404	11 104	14 650	15 050	19 000	18 125	16 725	13 736
výtvarné umění, architektura, design	11 565	8855	11 987	15 044	12 235	24 038	25 236	33 379	32 009	27 980
program muzeí a galerií	0	0	0	0	0	0	0	4500	0	
stipendia profes. umění								4761	8584	3087
vydávání české a překladové literatury**	3500	2667	3400	3690	2760	3680	4223	5314	3965	3965
další literární projekty (akce, periodika...)	9395	7229	8247	11 725	9259	11 955	12 415	14 823	13 000	16 327
překlad české literatury v zahraničí	1430	1238	1100	1935	2105	1562	2062	2278	2085	2890
Česká knihovna	2600	2168	1800	1900	1700	2000	3000	3150	1820	1726
mezinárodní knižní veletrhy	3410	3014	6200	4374	3830	3385	3542	3499	7417	5218
kinematografie a audiovize****	34 011	52 180	68 876	6330	42 283	86 892	117 828	103 080	99 3430	94 255
stipendia audiovize								500		
věda a výzkum profes. umění	16 896	13 789	10 566	9370	5217	2000	3465	3093	3094	3094
zahraniční spolupráce	2945	15 606	13 579	22 689	2814	5214	5093	2333	5280	11 186

ZDROJ: SBORNÍK STATÍ O KULTUŘE V LETECH 1998–2003 (PRAHA, 2004), KONCEPCE ÚČINNĚJŠÍ PODPORY UMĚNÍ NA LÉTA 2007–2013, VÝROČNÍ ZPRÁVY MK 2006, 2007, 2008, 2009, 2010.

POZN.: * V OBLASTI HUDBY JE V ROCE 2004 ZAPOČÍTÁNA ČÁSTKA 19 165 TIS. Kč POSKYTNUTÁ NA MIMORÁDNÝ PROGRAM MK ČESKÁ HUDBA 2004 – NEDÍLNÁ SOUČÁST EVROPSKÉ KULTURY; ** VČETNĚ PROGRAMU VYDÁVÁNÍ NEKOMERČNÍ ČESKÉ A PŘEKLADOVÉ LITERATURY, KTERÝ BYL DO ROKU 2004 VEDEN SAMOSTATNĚ; *** OD ROKU 2004 JIŽ V RÁMCI PROGRAMU STÁTNÍ PODPORY PROFESIONÁLNÍCH DIVADEL A STÁLÝCH PROFESIONÁLNÍCH SYMFONICKÝCH ORCHESTRŮ A PĚVECKÝCH SBORŮ; **** OD ROKU 2009 VÝROČNÍ ZPRÁVY NEROZLIŠUJÍ PODPORU UDELENOU PROSTŘEDNICTVÍM VÝBĚROVÉHO ŘÍZENÍ A POSKYTNUTOU NA ZÁKLADĚ JINÉHO ROZHODNUTÍ, ČÁSTKA JE SOUČTEM VŠECH DOTACÍ V OBLASTI KINEMATOGRAFIE A AUDIOVIZE

¹⁰ Další zdroje se týkají podpory kinematografie a audiovize, kde větší část finančních prostředků kryjí zdroje z jiných rozpočtových kapitol poskytnuté z rozhodnutí Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

4. Optimalizace naplňování jiných peněžních prostředků státu a mimorozpočtových zdrojů

Implementovat novelu zákona o Státním fondu ČR na podporu a rozvoj české kinematografie; implementovat účinnější nástroje pro vybírání odúmrtní včetně motivačních nástrojů pro zhodnocování autorských práv v majetku obou státních fondů v působnosti ministerstva kultury a získávání nových. Hledání nových zdrojů, zejména v oblasti loterií, podílů z licencí na rozhlasové a televizní vysílání, v oblasti tzv. neadresných práv a poplatků např. z reklamy, prodeje přístrojů na kopírování a uchovávání dat, z prodeje nenahraných nosičů nebo z půjčování nosičů.

Zajistí: MK ve spolupráci s dalšími institucemi, které se zabývají hromadnou správou autorských práv
Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: 0
Viz Státní kulturní politiku ČR, úkol 3.11
Rozvoj mimorozpočtových zdrojů na podporu kultury.

Podkladové studie¹¹:

1. Komparace systémů finanční podpory kultury v ČR s vybranými vyspělými státy
2. Návrh postupu pro zvýšení efektivity finanční podpory kultury v ČR

- a) Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie – vypracováno bylo nové znění návrhu zákona o audiovizuálních dílech, podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizu), který řeší rovněž financování této oblasti prostřednictvím Státního fondu
- b) Státní fond kultury ČR – přes různé peripetie (vláda v roce 2009 schválila zrušení tohoto fondu, které posléze PSP neschválil) bylo PSP v prosinci 2011 zvoleno všech 13 členů fondu, což je předpokladem pro revitalizaci fondu; byla učiněna revize odúmrtní, závazků (soudní spory) a možností jejich řešení

- c) Loterie – novela loterijního zákona platná od 1. ledna 2012 vypouští část týkající se odvodů na sociální, zdravotní, sportovní, ekologický, kulturní nebo jinak veřejně prospěšný účel, který se dosud rovnal 6–20 % výtěžku loterií – nově část zisku loterií bude prostřednictvím jednotného inkasního místa převáděna přímo obcím a státu (jedním z dlouholetých donorů kulturních organizací je např. SynotTip, který podporuje Národní divadlo či Národní galerii); záměr získat peníze z loterií jako zdroj pro Státní fondy podporující kinematografii a kulturu nebyl realizován.

Ačkoli největší podíl čerpá oblast sportu, získala kultura v letech 2007–2010 z výtěžku loterií 633,8 mil. Kč, nejvíce v roce 2009, a to 229,5 mil. Další podpora kulturních organizací byla realizována prostřednictvím nadací, které jsou sledovány zvlášť. Tyto zdroje nadále nebudou k dispozici pro kulturní organizace, ale ani pro další veřejně

prospěšné subjekty. Tím vznikne i větší konkurenční boj mezi veřejně prospěšnými organizacemi o získání finančních

prostředků, neboť již v roce 2012 dojde k výpadku více než 3,5 mld. Kč, které dosud na tyto účely byly poskytovány.

PŘEHLED VYÚČTOVÁNÍ PROSTŘEDKŮ NA VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÉ ÚČELY ZA ROK 2010

Tab. 7

(v tis. Kč)

	Ekologie	Kultura	Nadace	Obce	Sociální	Sport	Školství	Zdravotnictví	Součet
2006		48 311	58 967	818 106	27 971	1 429 987	11 883	24 221	2 419 446
2007	21 053	67 768	180 968	869 747	21 287	1 511 454	10 325	38 008	2 720 610
rozdíl 2007/2006	21 053	19 457	122 001	51 641	-6684	81 467	-1558	13 787	301 164
index 2007/2006		140 %	307 %	106 %	76 %	106 %	87 %	157 %	112 %
2008	23 205	130 607	304 351	1 356 787	76 555	1 628 167	20 041	79 510	3 619 223
rozdíl 2008/2007	2152	62 839	123 383	487 040	55 268	116 713	9716	41 502	898 613
index 2008/2007	110 %	193 %	168 %	156 %	360 %	108 %	194 %	209 %	133 %
2009	36 823	228 532	342 668	735 618	136 942	1 762 784	21 954	95 971	3 361 292
rozdíl 2009/2008	13 618	97 925	38 317	-621 169	60 387	134 617	1913	16 461	-257 931
index 2009/2008	159 %	175 %	113 %	54 %	179 %	108 %	110 %	121 %	93 %
2010	30 486	206 896	477 053	536 733	152 326	2 173 246	40 942	70 513	3 688 195
rozdíl 2010/2009	-6 337	-21 636	134 385	-198 885	15 384	410 462	18 988	-25 458	326 903
index 2010/2009	83 %	91 %	139 %	73 %	111 %	123 %	186 %	73 %	110 %

ZDROJ: MINISTERSTVO FINANČÍ ČR

d) Neadresné poplatky – odbor autorského práva s ohledem na později přijatou Státní kulturní politiku na léta 2009–2014 (konkrétně bod 1.6) nepřistoupil na možnost, aby se finanční

prostředky vybírané kolektivními správci z nenahranych nosičů atd. využívaly jako mimorozpočtové zdroje financování kultury jinak, než je tomu dosud, tj. prostřednictvím kolektivních správců

a podle pravidel, která si stanovují tato občanská sdružení, jejichž členy jsou samotní autoři a další tvůrci (výkonní umělci atd.)

5. Posilování finančních zdrojů pro výzkumné práce v oblasti umění na úroveň srovnatelnou s ostatními společenskovědními obory, větší zapojení subjektů neakademického typu a fyzických osob, které se vedle biograficko-encyklopedické práce budou věnovat v rámci veřejných soutěží ministerstva kultury projektům vědy a výzkumu v oblasti interpretace a odborné reflexe umění a jeho sociálně-ekonomických aspektů

Zajištění:

– účastí právnických a fyzických osob působících v oblasti umění ve veřejných soutěžích na projekty výzkumu a vývoje (poskytovatelé MK, MŠMT, GAAV, GAČR)
– účastí právnických a fyzických osob s odbornou činností a s oprávněním k činnosti v oblasti umění předložením návrhu výzkumného záměru při vyhlášení výzkumných záměrů poskytovatelů MŠMT a MK

Termín: dle vyhlášení termínů veřejných

soutěží a výzkumných záměrů
Doporučuje se: vědeckým a výzkumným pracovištím v oblasti umění, aby své aktivity věnovaly interpretaci, odborné reflexi, jakož i sociálně-ekonomickým aspektům umění (viz zhora)
Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtů MK a MŠMT na institucionální a účelovou podporu výzkumu a vývoje

Vědeckovýzkumná práce v ČR zaznamenala zásadní změny, které měly dopad na jednotlivé sektory.

Výzkumný program MK ČR, který byl **vyhlášen v roce 2005 pro období let 2006–2011**, byl finančně vyčerpán v roce 2009. Program byl reformován usnesením vlády č. 287 ze dne 26. března 2008, kdy byla přijata Reforma systému výzkumu, vývoje a inovací¹² a 1. prosince 2008 usnesením vlády ČR č. 1525 byla schválena Meziresortní koncepce aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity do roku 2015, na jejímž základě vznikl

Program aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity („NAKI“) na období let 2011–2015¹³. Program navzdory doporučení koncepce není otevřen žadatelům z řad fyzických osob; naopak došlo k omezení subjektů (vědeckovýzkumných organizací), které mohou v programu žádat.

Hlavním cílem navrhovaného programu je přispět k tomu, aby veřejné prostředky investované do aplikovaného výzkumu a vývoje v oblasti národní a kulturní identity přinášely konkrétní ekonomický či jiný společenský přínos z jejich realizace.

Pro oblast umění je využitelná hlavní tematická priorita 4 – Prostředí pro rozvoj umění a uchování kulturního dědictví, příp. HTP 1 – Kulturní dědictví a národní identita. Program je zaměřen výhradně na podporu aplikovaného výzkumu, předpokládanými výsledky projektů jsou u HTP 4 certifikované metodiky, u HTP 1 kromě certifikovaných metodik zejména software, specializované mapy s odborným

¹² Dostupné [on-line] na: <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=495405> [cit. 10. 12. 2011].

¹³ Dostupné [on-line] na: <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=405> [cit. 10. 12. 2011].

obsahem a výstavy. (Odborné studie, encyklopedie apod., které jsou častým a logickým výsledkem výzkumu v oblasti umění, mohou být vedlejšími výsledky projektu, nikoli však výsledky hlavními, neboť nejsou Radou pro výzkum a vývoj řazeny mezi aplikované výsledky.)

Všechny podpořené projekty jsou centrálně evidovány¹⁴ a v Rejstříku informací o výsledcích (RIV) lze najít informace o výsledcích jednotlivých projektů.

Hodnocení výsledků vědy a výzkumu

Problémem zůstává systém objektivního hodnocení výsledků pro oblast výzkumu umění. Stávající systém je pro tuto oblast nevýhodný, nejen proto, že kulturní instituce v ČR nebyly nijak motivovány a nesledovaly formalizované výsledky běžné v této oblasti výzkumu – publikování výstupů v elektronické podobě, konference, procesy redigování odborných časopisů, recenzovaná periodika, odborné publikace, neevidování sborníků

a publikací v databázi Conference Proceedings Citation Index aj., ale také proto, že tento systém nepostihuje skutečnou praxi oboru a nezahrnuje výsledky umělecké tvůrčí činnosti.

Řešení tohoto problému je do budoucna klíčové, neboť současně u organizací řešících výzkumný záměr je bodové hodnocení výsledků jedním z kritérií k rozdělování institucionální podpory na další období. Základem pro hodnocení je RIV – Rejstřík informací o výsledcích, pravidla hodnocení se však mění a jsou nejednoznačně definovány. Akademií múzických umění byla vydána publikace Registr uměleckých výkonů (RUV 2010), která hledá možnosti redefinice ukazatelů vhodných pro oblast umění a řeší specifickou problematiku uměleckých oborů tak, že staví uměleckou tvorbu (díla a výkony) na roveň výsledkům vědy a výzkumu exaktních oborů.

6. Vytvoření koncepce umění a vzdělávání, která bude zaměřena na:

a) podporu projektů užití současného umění v rámci školního vzdělávání

b) vzdělávání prostřednictvím umění mimo školní vzdělávání, zejména v rámci divadel, galerií, knihoven, uměleckých center apod.

c) podporu kulturních dovedností jak praktických (výtvarných, hudebních, dramatických...), tak teoretických (orientace v možnostech uměleckého vyjadřování, kultivace vnímání uměleckých děl, znalost „uměleckých“ jazyků, možností různých médií...)

Zajistí: MK a MŠMT v rámci doporučení vysokým školám

Termín: 2009

Dopad na státní rozpočet: 0

Úkol byl doplněn ve Státní kulturní politice na léta 2009–2014 v kapitolách 2.4 Posílení výuky znalostí o kultuře a kulturních dovednostech ve vzdělávacích zařízeních, 2.8 Zvýšení

počtu zahraničních studentů na českých vysokých školách v uměleckých a kulturních oborech a 2.9 Podpora systému celoživotního vzdělávání pracovníků v oblasti kultury.

Plnění tohoto úkolu předpokládá spolupráci mezi resorty, a to jak formální, tak neformální, která dlouhodobě má velké rezervy. Koncepce postupu MK v tématu vzdělávání nevznikla.

Koncem roku 2011 vydalo MŠMT podrobnou zprávu **Cesta ke kvalitě a efektivitě vzdělávání**¹⁵, která zahrnuje data z oblasti uměleckého vzdělávání.

Vzdělávání v oblasti umění na úrovni státu je definováno v kurikulárních dokumentech – v rámcových vzdělávacích programech pro základní vzdělávání (dále RVP ZV) a v rámcových vzdělávacích programech pro gymnázia a gymnázia se sportovní přípravou RVP G (GSP).

V základním vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena povinnými obsahy vzdělávání hudební a výtvarnou výchovou, na gymnáziu pak hudebním

a výtvarným oborem, od roku 2010 nově vytvořeným integrujícím tématem **Umělecká tvorba a komunikace** a díky iniciativě Vize tance pak tématem **Taneční a pohybová výchova**¹⁶.

Od školního roku 2005/2006 na základě školského zákona jsou **konzervatoře** samostatným druhem školy a ve školských statistikách se již nevykazují spolu se středoškolským vzděláváním, ale zcela samostatně. Ve školním roce 2010/2011 se vzdělávalo v 18 konzervatořích 3349 žáků v denní formě vzdělávání, v tom 2792 v šestileté formě vzdělávání a 557 v osmiletém oboru vzdělání. Konzervatoře připravují i budoucí pedagogy v oborech hudba, tanec, zpěv a dramatické umění.

Základní umělecké vzdělávání poskytovalo ve školním roce 2010/2011 celkem 485 škol a 821 jejich poboček. Zatímco počet škol vzrůstá jen nepatrně, **počet žáků narůstá výrazněji**.

Ve školním roce 2010/2011 se zde vzdělávalo 234,6 tis. žáků, tj. o 1,8 % více než ve školním roce 2009/2010,

a dokonce o 7,2 % více než ve školním roce 2006/2007. Na základních uměleckých školách je tradičně vysoké zastoupení dívek (asi 70 %). Nejnavštěvovanější jsou hudební obory (stejně tak tomu bylo v roce 2010/2011, kdy je navštěvovalo 64,6 % žáků), dále výtvarné obory (19,7 % žáků), taneční obory (12,1 % žáků) a nejméně žáků je v literárně-dramatických oborech (pouze 3,6 %). Taneční obory navštěvují převážně dívky (93,6 %) a v hudebních oborech je 64,4 % dívek. Základní umělecké školy absolvovalo v roce 2010/2011 celkem 16,2 tis. žáků. Tyto údaje neobsahují údaje o studujících dospělých.

Vysoké školy v rámci své vzdělávací činnosti nabízejí širokou škálu studijních programů a oborů¹⁷ (více než 640), které jsou zaměřeny na umění a kulturu s ohledem na teoretické i praktické dovednosti. Data, kolik absolventů těchto škol zůstává v oboru, nejsou.

V rámci rozvojových programů pro vysoké školy (spravuje MŠMT) jsou podporovány projekty inovující

¹⁵ Dostupné [on-line] na: http://www.msmt.cz/file/19115_1_1/ [cit.

¹⁶ Dostupné [on-line] na: <http://www.uppraha.cz/ramcove-vzdelavaci-programy/zakladni-vzdelavani> [cit. 10. 12. 2011].

¹⁷ Akreditované studijní obory dostupné [on-line] na: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/akreditovane-studijni-programy-vysokych-skol-s-uvedenim-kodu-studijnich-programu-a-oboru> [cit. 10. 12. 2011].

studium i zavádějící nové obory. Další projekty byly podpořeny prostřednictvím Evropského sociálního fondu, v rámci programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost¹⁸.

Odbor médií a audiovizuální MK uspořádal v březnu 2009 v rámci předsednictví ČR v EU konferenci Media Literacy¹⁹. Součástí konference byl panel zaměřený na **projekty mediální gramotnosti**, který představil např. projekt Být v obraze, Mezinárodního festivalu dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět, jehož cílem je rozvoj schopností mladých lidí kriticky nahlížet na mediální sdělení, jejichž vlivu jsou dennodenně vystavováni, a také rozvoj dovedností k využití potenciálu médií.

Akreditované studijní obory 2011

Tab. 8

AMU v Praze	184
AVU v Praze	10
ČVUT v Praze	43
JAMU v Brně	161
MU v Brně	55
OU v Ostravě	45
SU v Opavě	6
TU v Liberci	5
U Pardubice	7
UJAK Praha	2
UJEP v Ústí nad Labem	9
UK v Praze	31
UP Olomouc	26
UTB ve Zlíně	14
VUT v Brně	26
ZČU v Plzni	17

7. Podpora vzniku a provozu informačních databází o umělcích, institucích, jejich sbírkách a uměleckých dílech, které slouží k zajišťování výměny informací uvnitř systému umění, kultury i společnosti i v mezinárodním měřítku, a to bez ohledu na jazykové či administrativní hranice

Doplňování katalogů sbírkových předmětů v návaznosti na Centrální evidenci sbírek o nové položky se zřetelem na umění 20. a 21. století.

Zajistí: MK

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK

Informační databáze a elektronické zdroje jednotlivě zaznamenaly poměrně velký rozvoj.

¹⁸ Přijemci a projekty programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost dostupné [on-line] na: <http://www.msmt.cz/file/18709> [cit. 10. 12. 2011].

¹⁹ Dostupné [on-line] na: <http://www.media-conference.cz/> [cit. 10. 12. 2011].

Databáze spravované MK
či příspěvkovými organizacemi:

■ databáze současné české literatury

– **Portál české literatury**

(www.czlit.cz) – vznikla v roce 2005, od roku 2009 portál spravuje Institut umění – Divadelní ústav

■ **Databáze českého amatérského divadla**

(www.amaterskedivadlo.cz) – encyklopedická databáze je od roku 2008 součástí projektu EHP – norských fondů, Institutu umění – Divadelního ústavu a NIPOS (nositelem je IDU a NIPOS je spoluřešitelem)

■ **Divadlo.cz**

– uchování a prezentace kulturního dědictví českého a světového divadla
– databáze je jedním z jeho tří podprojektů, další dva projekty Institutu umění – Divadelního ústavu se týkají digitalizace rozsáhlé sbírky divadelních fotografií z poloviny 20. století a archivu Pražského Quadriennale

■ **www.culturenet.cz**

– informační web spravovaný

Institutem umění – Divadelním ústavem s praktickými informacemi pro umělce a další pracovníky v oblasti umění

■ **Centrum informací a statistik kultury (NIPOS-CIK)**

vytváří a aktualizuje celostátní Registr kulturních subjektů, respektive zpravodajských jednotek divadel, muzeí a galerií, památníků, hvězdáren a planetárií, veřejných knihoven, kulturních domů, památek a vydavatelů periodického tisku a neperiodických publikací, a to pro účely státní statistické služby, k výměně informací v rámci ČR i mezinárodně

■ **www.lidovakultura.cz**

– prezentace a šíření informací o tradiční lidové kultuře a **www.lidovaremesla.cz**, jež se věnuje šíření a prezentaci lidových řemesel, její součástí je databáze lidových řemeslníků; obě webové prezentace slouží jako informační databáze o řemeslnících, institucích, jejich činnosti a sbírkových fondech

■ **www.nulk.cz**

– elektronická knihovna, v níž zájemci

o tradice lidové kultury získají snadný přístup zejména ke starší, dnes už těžko přístupné literatuře a pramenům; NÚLK eviduje sbírkový fond v systému BACH a souběžně v Centrální evidenci sbírek, k záznamům je přiřazována také fotodokumentace sbírkových předmětů; průběžně se pracuje na digitalizaci záznamů, pro badatele a odbornou veřejnost je přístupná knihovna se specializovaným národopisným, historickým a uměleckohistorickým fondem (ev. č. 5214/2003)

■ **evidenci českých audiovizuálních děl a audiovizuálních děl distribuovaných v České republice** vede odbor médií a audiovize MK na základě zákona č. 273/1993 Sb., o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl, o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů, ve znění pozdějších předpisů, evidenci podnikatelů v oblasti audiovize, evidenci českých audiovizuálních děl a audiovizuálních děl distribuovaných v České republice

■ **katalogizace vybraných filmových děl**
provádí Národní filmový archiv

■ **Centrální evidence sbírek**²⁰

(CES), která je veřejnosti přístupným informačním systémem – seznamem sbírek, které jsou spravovány podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů – do CES ministerstvo kultury zapsalo všechny sbírky ve vlastnictví státu, krajů a obcí, jejichž správci – muzea a galerie – měli ze zákona povinnost o zápis sbírek požádat; do CES byly zapsány i sbírky jiných právnických a fyzických osob, pokud se jejich vlastníci rozhodli o zápis požádat (záznamy charakteristik sbírek jsou průběžně ve spolupráci se správci sbírek aktualizovány a doplňovány o písemné a obrazové informace o veškerých sbírkách institucí, včetně sbírek umění 20. a 21. století)

■ **Kramerius**²¹

– digitální knihovna Národní knihovny obsahuje víc než 8 mil. naskenovaných stran plných textů periodik a monografií,

vedle dokumentů v češtině obsahuje Kramerius také řadu dokumentů v německém a ruském jazyce

MK podpořilo vznik (v rámci programu výzkumu a vývoje, konkrétně programu DD, podprogramu č. 1 Vědecko-dokumentární zhodnocení vývoje hudebního, divadelního a výtvarného umění, literární historie, teorie a kritiky):

■ **budování databáze rukopisných a tištěných hudebních pramenů**
uložených ve sbírkách na území Čech a Moravy – příjemcem účelové podpory VaV je Národní knihovna České republiky, doba řešení: léta 2006–2011; předmětem projektu je zpracování významných hudebních sbírek převážně z 19. století a převedení materiálu do celosvětového elektronického katalogu hudebních pramenů RISM, projekt navazuje na již ukončený projekt Příprava tematických katalogů historických hudebních sbírek uložených na území Čech a Moravy, který byl MK podpořen v letech 2000–2004

■ **Český hudební slovník osob a institucí**, Hudební interpreti – příjemcem účelové podpory VaV je Masarykova univerzita, doba řešení: léta 2006–2011; cílem projektu je lexikografické zpracování českého interpretačního umění minulosti i současnosti v oblasti umění hudby, a to jak jednotlivých interpretů, tak hudebních souborů, předpokládaný rozsah je 1500 hesel v celkovém rozsahu 2400 stran; projekt je další etapou dlouhodobého projektu on-line Českého hudebního slovníku, veřejně přístupného na internetové adrese: www.ceskyhudebnislovník.cz

■ **Česká divadelní encyklopedie**
– **Biografický slovník:** Činoherní divadlo realizované v české řeči 1862–1918 – příjemcem účelové podpory VaV je Institut umění – Divadelní ústav, doba řešení: léta 2007–2011; předmětem projektu je vytvoření biografického slovníku českého činoherního a loutkového divadla mapujícího období let 1862–1918 (v češtině ve formě CD-

²⁰ Dostupné [on-line] na: <http://ces.mkr.cz/> [cit. 10. 12. 2011].

²¹ Dostupné [on-line] na: <http://kramerius.nkp.cz/> [cit. 10. 12. 2011].

ROM), vznikne tak další část komplexního projektu Česká divadelní encyklopedie

■ **České umění osmdesátých**

a devadesátých let – reflexe

a dokumentace – příjemcem účelové podpory VaV je Akademie výtvarných umění v Praze, doba řešení: léta 2007–2011; cílem projektu je zmapování českého umění v transformačním období osmdesátých a devadesátých let 20. století a zveřejnění tohoto tématu ve formě knihy, antologie, mezinárodního symposia a souborné retrospektivní výstavy; mezi předpokládané výsledky projektu patří také kompletní doplnění dvou veřejně přístupných elektronických databází („bibliobáze“ – databáze bibliografických údajů k českému umění a „i-datum“ – databáze současného českého umění)

Informační databáze a weby podporované MK z programu

Kulturní aktivity:

- **iLiteratura.cz** – portál zaměřený na literaturu

- **Libri prohibiti** – shromažďuje, zpracovává a zpřístupňuje data týkající se exilové a dříve zakázané literatury
- **Artlist** – databáze o současném výtvarném umění spravovaná Centrem pro současné umění, o. p. s.
- **AbART** – databáze o výtvarném umění spravovaná Archivem výtvarného umění, o. s.
- **Muzika.cz** – informační a propagační web pro současnou hudbu provozovaný Hudebním a informačním střediskem, o. p. s.
- **Filmcenter.cz** – informace pro profesionální filmaře, provozované Českým filmovým centrem, o. p. s.
- **Dokwebnet.cz** – web pro dokumentární filmaře provozovaný Institutem dokumentárního filmu, o. s.
- **Proculture.cz** – mezioborový informační web pro umělce, kulturní manažery a další profesionály provozovaný Otevřenou společností, o. p. s.

8. Zajištění statisticko-ekonomických dat s vyšší vypovídací hodnotou

Větší využívání dat Českého statistického úřadu z nově zaváděného satelitního účtu neziskových organizací, zavedení vhodné odvětvové klasifikace ekonomických činností (OKEČ) a mezinárodní klasifikace činnosti neziskových organizací (COPNI) pro oblast kulturních organizací.

Zajistí: MK ve spolupráci s Českým statistickým úřadem, NIPOS a Divadelním ústavem

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: 0

Úkol převzala Státní kulturní politika v ČR v kapitole 1.3 Program vyhodnocování přínosů kultury pro jiné obory včetně ekonomické evaluace.

Koncem roku 2007 byla založena pracovní skupina, která navrhla vytvořit satelitní účet kultury, vypracovala harmonogram postupu

prací. V průběhu roku 2008 formuloval NIPOS zadání obsahující vymezení oborů kultury, poskytovatelů kulturních služeb a zdrojů financování s cílem vytvořit Manuál k tvorbě účtu kultury. Za tím účelem byly pro statistické zjišťování v oblasti kultury za rok 2009 nově formulovány indikátory ekonomického charakteru. Na jaře 2011 zveřejnil Český statistický úřad první výstupy satelitního účtu kultura, který shrnuje pohled na ekonomické toky (vstupy a výstupy) v sektoru kultury a zabývá se objemem produkce a služeb ve sféře kultury ve finančním vyjádření. Ověřovací verze tzv. satelitního účtu kultury za rok 2009 zpracovaná Českým statistickým úřadem a Národním informačním a poradenským centrem pro kulturu byla představena na tiskové konferenci²² v květnu 2011. Práce na satelitním účtu dále pokračují ve spolupráci s Institutem umění – Divadelním ústavem v rámci vědeckovýzkumného projektu zaměřeného na mapování kulturních a kreativních průmyslů v ČR.

9. Zmapovat potenciál kulturního průmyslu v ČR v návaznosti na umění, s cílem najít možnosti a způsoby, jak zvýšit produktivitu, export a konkurenceschopnost kulturního průmyslu²³

Zajistí: MK

Termín: I. etapa, tj. zmapování potenciálu kulturního průmyslu v ČR, v roce 2008, poté průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK

Viz úkol Státní kulturní politiky 1.1 Program zmapování a analýzy potřeb umění, kulturních a kreativních průmyslů v ČR a transfer mezinárodních zkušeností.

V rámci úkolu vznikly následující podkladové studie a strategické materiály:

1. Studie pro potřeby vytvoření Programu zmapování a analýzy potřeb umění, kulturních a kreativních průmyslů v ČR a transferu mezinárodních zkušeností²⁴

2. Návrh podpory umělecké tvorby v ČR na základě porovnání mezinárodních zkušeností²⁵
3. Hodnocení dopadů regulace v rámci tzv. velké RIA v souvislosti s předpokládaným zavedením pobídek pro filmový průmysl²⁶
4. Sborník z konference Fórum pro kreativní Evropu²⁷ (pořádána v rámci předsednictví ČR v EU)
5. Strategie konkurenceschopnosti českého filmového průmyslu²⁸
6. Koncepce podpory a rozvoje české kinematografie 2011–2016²⁹, schválená vládou³⁰

Dále se k tomuto tématu vážou následující **podpořené projekty...**

z programu Věda a výzkum:

- Sociálně-ekonomický potenciál kulturního, resp. kreativního průmyslu v ČR, příjemce Institut umění – Divadelní ústav, doba řešení: léta 2007–2011
- z Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI)³¹:

²²Dostupné [on-line] na: http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/1/ekonomika_v_kulture20110601 [cit. 23.VII.2011]
²³Viz Strategie udržitelného rozvoje ČR (usnesení vlády ČR ze dne 8. prosince 2004 č. 1242) a Strategie hospodářského růstu č. 3,3.4-článek podmínky pro investice a poskytování služeb v oblasti kulturního průmyslu (usnesení vlády ČR ze dne 20. července 2005 č. 24 Dostupné [on-line] na: http://www.mkcr.cz/assets/kulturni-politika/Studie-a-analýzy/Studie_MapováníPotreb.pdf

Zpráva o státní podpoře umění 2011

pdf [cit. 10. 12. 2011].

²⁴ Dostupné [on-line] na: http://www.mkcr.cz/assets/kulturni-politika/Studie-a-analýzy/ Podpora-umělecké-tvorby_1.pdf [cit. 10. 12. 2011].

²⁵ Dostupné [on-line] na: http://www.eep.cz/download/kinematografie_obsah.pdf [cit. 10. 12. 2011].

²⁶ Dostupné [on-line] na: <http://www.forumforeurope.cz/cs/ke-stazeni> [cit. 10. 12. 2011].

²⁷ Dostupné [on-line] na: <http://www.mkcr.cz/assets/media-a-audiovize/kinematografie/>

Strategie-konkurenceschopnosti-ceskeho-filmoveho-prumyslu-2011-2016_1.pdf [cit. 10. 12. 2011].

²⁸ Dostupné [on-line] na: <http://www.mkcr.cz/cz/media-a-audiovize/kinematografie/koncepce-podpory-a-rozvoje-ceske-kinematografie-a-filmoveho-prumyslu-2011-2016-79977> [cit. 10. 12. 2011].

²⁹ Viz usnesení vlády č. 871 z 1. prosince 2010.

³¹ Dostupné [on-line] na: <http://www.isvav.cz/programmeDetail.do?rowId=DF> [cit. 10. 12. 2011].

- » Mapování kulturních a kreativních průmyslů v ČR, příjemce Institut umění – Divadelní ústav, doba řešení: léta 2011–2015
- » Efektivní metodiky podpory malých a středních subjektů sektoru kultury v prostředí národní a evropské ekonomiky – příjemce Vysoká škola ekonomická Praha, doba řešení: léta 2011–2015

Konkrétním počinem bylo zavedení **Programu podpory filmového průmyslu**³² (tzv. filmových pobídek), který byl schválen vládou³³ a notifikován Evropskou komisí v červnu 2010. V roce 2010 bylo na podporu filmů v ČR vyplaceno 177,6 mil. Kč, v roce 2011 pak 260,7 mil. Kč. Částky nedosáhly původního rozpočtového plánu, ze kterého byl kalkulován předpokládaný efekt a měřitelné dopady. Za první rok fungování programu byla vypracována podrobná hodnotící zpráva³⁴. Program není zanesen do finančního přehledu, tohoto dokumentu, neboť se nejedná

primárně o podporu tvorby či filmového umění. Z hlediska umění má program klíčový význam na udržení kvality jednotlivých filmových profesí.

10. Zřízení Rady pro umění, která bude poradním, iniciačním a koordinačním orgánem ministra kultury

Úkolem rady bude zejména dohlížet na plnění koncepce účinnější podpory umění, navrhopvat a iniciovat koncepční, organizační a legislativní opatření v oblasti umění, projednávat, posuzovat, konzultovat a připravovat stanoviska a doporučení ve vztahu k umění, sledovat činnost organizací zřízených MK v oblasti umění a dávat podněty k výzkumu teoretických a praktických problémů v oblasti umění apod.

Zajistí: MK

Termín: 2007

Dopad na státní rozpočet: 0

Rada pro umění byla ustanovena

ministrem Václavem Jehličkou v roce 2007, poprvé se sešla v červnu 2009, v době vedení MK Václavem Riedlbauchem. Na podzim 2009 byla Radě pro umění předložena pracovní verze průběžné zprávy o plnění koncepce, kterou se Rada zabývala na svém jednání v září a říjnu 2009, dále se zabývala úkoly z hlediska aktuálnosti související problematiky. Z jednotlivých jednání byly vydávány tiskové zprávy, zápisy³⁵ jsou zveřejněny na webu MK.

11. Podpora médií zaměřených na uměleckou tvorbu a její reflexi, a to především zajištěním informačního a finančního zázemí

Zajistí: MK

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK

Umělecké a kulturní časopisy MK podporuje v rámci oborových výběrových řízení z programu Kulturní aktivity.

³² Program podpory filmového průmyslu a veškeré další podrobnosti dostupné [on-line] na: <http://www.ppfpr.cz> [cit. 10. 12. 2011].

³³ Program podpory filmového průmyslu schválen usnesením vlády č. 1304 ze dne 19. října 2009 a doplněn dodatkem na základě usnesení č. 323 ze dne 3. května 2010.

³⁴ Vyhodnocení Programu podpory filmového průmyslu za rok 2010 dostupné [on-line] na: <http://www.ppfpr.cz/clanky/dokumenty.html> [cit. 10. 12. 2011].

³⁵ Dostupné [on-line] na: <http://www.mkcr.cz/cz/ministerstvo/institute-poradni-organy/rada-pro-umeni-21610/> [cit. 10. 12. 2011].

Většina těchto médií, pokud se dostane do systému podpory, je podporována každoročně, a je na podpoře MK závislá, neboť se pro tento typ projektů jedná o jediný finanční zdroj v ČR. Respektive prakticky nejde o jednorázovou či pouze několikaletou podporu. Jednoletá podpora pro kontinuální činnost není příznivá, neboť zpravidla z počátku roku nejsou známy výsledky výběrových řízení ani výše dotace, přesto periodikum musí nepřetržitě vycházet. Řada periodik nemá jednooborové zaměření nebo má obecnější kulturní přesahy nad rámec jednotlivých oborových dotačních řízení. K zvážení jsou úpravy, které by při poskytování dotací lépe zohledňovaly praxi a potřeby uměleckých a kulturních časopisů, zejména těch, u kterých přerušení podpory MK prakticky znamená zánik.

12. Spolupracovat na vypracování metodických pokynů na podporu profesionální architektonické práce a její integrace do veřejného života

Zajistí: MK ve spolupráci s MMR, Českou komorou architektů a dalšími profesními organizacemi

Termín: 2007

Dopad na státní rozpočet: 0

V roce 2007 byl pro vládu vypracován dokument Program politiky architektury České republiky. Dokument byl připraven a zpracován Českou komorou architektů z pověření náměstka ministra pro místní rozvoj, s cílem efektivního provádění a plnění usnesení Rady EU 2001/C 73/04 ze dne 12. února 2001, o architektonické kvalitě v městském a venkovském prostředí. V červnu 2011 byl program projednán Výborem pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí Senátu Parlamentu ČR, který jej doporučil k projednání vládě. Politika architektury ČR vychází z obdobných dokumentů, které jsou postupně schvalovány ve všech zemích Evropské unie. Program politiky architektury České republiky má dva hlavní cíle, a to podporu rozvoje kvalitní a hospodárné architektury (stavební

kultury) v městském a venkovském prostředí a zvyšování povědomí občanů o významu architektury pro kvalitu života a životního prostředí. Praktické uskutečňování politiky by mělo být realizováno působením veřejné správy ve třech oblastech: v oblasti výchovy, zejména prostřednictvím mimoškolního a školního vzdělávání, v oblasti veřejné výstavby jako vzoru pro společnost a obecnou podporou společenských aktivit pomáhajících dosažení obou hlavních cílů. MK obdrželo dokument k připomínkám.

13. Vyhlášení dotačního programu pro prezentaci soudobé výtvarné i architektonické tvorby v galeriích, muzeích a výstavních sítích, který systémově doplní Program státní podpory profesionálních divadel a stálých profesionálních symfonických orchestrů a pěveckých sborů

Zajistí: MK

Termín: I. etapa, tj. příprava programu a jeho vyhlášení, v roce 2007, poté průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK

Program je jedním z nikdy nerealizovaných slibů Kulturní politiky v ČR schválené vládou³⁶ již v roce 2001. Podle článku 13 měl program vyrovnat rozdílnost podmínek pro profesionální prezentaci děl hudebních a divadelních a děl výtvarných umění a děl užitého umění a uměleckých řemesel. Dosud se tomu tak nestalo. V koncepci jsou plánovány náklady na program v ročním objemu od 30 mil. v roce 2007 až po 60 mil. v roce 2013.

V roce 2008 vyhlásil OUK pilotně Program státní podpory prezentace soudobé výtvarné i architektonické tvorby v galeriích, muzeích a výstavních síních s rozpočtem 4,5 mil. Program měl vyzkoušet nově formulovaná kritéria programu, která zaváděla i ověřitelné ukazatele. Byl určen pro fyzické

a právnické osoby, které provozují muzeum umění, galerii či výstavní síň, s výjimkou příspěvkových organizací zřizovaných státem. Jeho cílem byla podpora profesionální výstavní činnosti celostátního významu a zpřístupňování soudobé tvorby v oblasti vizuálního umění a architektury, mladých umělců a tvůrců, včetně rovného přístupu občanů ke kulturnímu dědictví, programů pro děti a mládež.

V roce 2009, kdy byl oproti předchozím dvěma letům snížen rozpočet na Kulturní aktivity, ze kterého byl program financován, nebyl program znovu vyhlášen. Nestalo se tak ani v následujících letech, navzdory tomu, že v roce 2007 došlo k významnému posílení programu Kulturní aktivity, ze kterého se měl program financovat. Rozdíl mezi podmínkami pro profesionální prezentaci uměleckých děl v oblasti divadla, hudby a výtvarného umění se dále v neprospěch výtvarného umění prohlubují.

14. Zpracování a implementace ucelené strategie podpory audiovize, která definuje nástroje k dosažení zejména následujících cílů:

- lepší využití tvůrčího potenciálu, podpora svobodného uměleckého projevu
- vytvoření podmínek pro reinvestice talentů a finančních prostředků v oblasti audiovize
- posilování role jednotlivých subjektů infrastruktury audiovize jakožto nástrojů kulturní politiky, tj. identifikace kompetencí jednotlivých subjektů zaměřených na oblasti, které vyžadují specifický způsob podpory

Zajistí: MK ve spolupráci se zástupci dalších organizací

Termín: 2007

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK

Viz Státní kulturní politiku ČR na léta 2009–2014, kapitoly 3.9 Podpora kinematografických děl a 4.4 Návrh nového zákona o kinematografii.

V roce 2010 byla vládou³⁷ schválena **Koncepce³⁸ podpory a rozvoje české kinematografie pro léta 2011–2016**, kterou zpracoval odbor médií a audiovize MK. Plněním koncepce by měl být do roku 2016 vytvořen systém, do něhož budou zapojeny státní i nestátní organizace a odborná veřejnost, naplňující cíl rozvoje kinematografie a filmového průmyslu v České republice.

Tento dokument přináší celkem 14 opatření:

1. Zajistit dlouhodobě udržitelné zdroje financování Státního fondu pro podporu a rozvoj české kinematografie
2. Změna ve vymezení pojmů – novelizace zákona č. 273/1993 Sb., o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl (o audiovizi)
3. Evidence podnikatelů v oblasti audiovize
4. Institucionální zabezpečení

finančních zdrojů
a distribuce podpor

5. Rozšíření okruhů podpor SFPRČK a jejich přesná definice
6. Podpora mezinárodní spolupráce, realizace evropské úmluvy o filmové koprodukcii
7. Strategie prezentace a propagace české kinematografie a filmového průmyslu v zahraničí
8. Digitalizace českých filmů ve správě státu a jejich zpřístupňování
9. Označování audiovizuálních děl z hlediska přístupnosti
10. Boj proti pirátství
11. Podpora mobility tvůrčích profesí v oblasti audiovize (vízová politika)
12. Výkon činnosti dítěte při výrobě audiovizuálních děl
13. Strategie propagace ČR jako filmové destinace, včetně metodiky podpory přílivu filmových produkcí do regionů ČR a zajištění její realizace
14. Návrh zákona o kinematografii

Návrh zákona o kinematografii byl vypracován v paragrafovaném znění a předán vládě k projednání koncem roku 2011.

15. Vyhlášení programu tvůrčích a studijních stipendií pro umělce a odborné pracovníky na realizaci uměleckých projektů v oblasti literatury, divadla, tance, hudby, výtvarného umění a architektury, filmu a pro kritickou reflexi těchto oblastí

Zajistí: MK

Termín: I. etapa, tj. příprava programu a jeho vyhlášení, v roce 2007, poté průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK

V roce 2007 vypracoval odbor umění a knihoven v souladu se zákonem č. 203/2006 Sb., o některých druzích podpory kultury, a na základě činnosti pracovní skupiny tvořené zástupci

³⁷ Viz usnesení vlády č. 871 ze dne 1. prosince 2010.

³⁸ Dostupné [on-line] na: <http://www.mkcr.cz/cz/media-a-audiovize/kinematografie/koncepce-podpory-a-rozvoje-ceske-kinematografie-a-filmoveho-prumyslu-2011-2016-79977> [cit. 10. 12. 2011].

zainteresovaných odborů, návrh Programu poskytování příspěvků na tvůrčí nebo studijní účely, stipendijní program. Program byl poprvé vyhlášen počátkem roku 2008, a to příkazem ministra kultury č. 1/2008. Stipendijní program je veden jako podprogram programu Kulturní aktivity.

Tvůrčí stipendium je určeno na podporu tvůrčí činnosti nebo tvůrčího pobytu, jehož výsledkem je vytvoření uměleckého díla; délka činnosti/pobytu se musí pohybovat v rozmezí od šesti měsíců do dvou let, s možností prodloužení o jeden rok.

Studijní stipendium je určeno na podporu studijního pobytu v délce nejméně jednoho měsíce u významného uměleckého, vědeckého nebo jiného specializovaného pracoviště, jehož výsledkem je získání zkušeností a podkladů pro další uměleckou, vědeckou nebo jinou odbornou činnost, popřípadě nastudování nebo vytvoření díla.

Stipendium může být poskytnuto občanům ČR nebo osobám, které mají na území ČR trvalé bydliště; žadatelé, resp.

příjemci nesmí být žáky střední školy, konzervatoře nebo studenty vyšší odborné či vysoké školy v ČR. Pro příjemce tvůrčího stipendia neplatí žádné věkové omezení, příjemce studijního stipendia nesmí v roce poskytnutí stipendia přesáhnout věk 35 let. Stipendium může být poskytnuto stejnému žadateli nejvýše dvakrát.

V roce 2008 vyhlásil **odbor umění a knihoven** dvě výběrová řízení na tvůrčí a studijní stipendia v oblasti profesionálního výtvarného umění, hudby, literatury, divadla a tance. Žádosti, které splňují formální požadavky, posuzuje poradní orgán MK – rada programu, složená z 15 odborníků na uvedené umělecké oblasti. O program je v oblasti profesionálního umění od počátku velký zájem, v rámci prvního výběrového řízení získalo dotaci 32 ze 74 přihlášených projektů, v rámci druhého 38 ze 108 přihlášených projektů; z toho 27 projektů bylo z oblasti výtvarného umění, 11 z oblasti hudby, 10 z oblasti literatury, 8 z oblasti divadla a 14 z oblasti tance. Celkem bylo v roce

2008 poskytnuto 4761 tis. Kč, víceletých projektů začínajících v roce 2008 bylo zároveň schváleno za 4292 tis. Kč na rok 2009 a za 797 tis. Kč na rok 2010.

V roce 2009 nebyl program vyhlášen, v roce 2010 bylo podpořeno 11 stipendistů v oblasti výtvarného umění, architektury, designu a užitého umění, 6 stipendií v oblasti hudby, 6 v oblasti literatury a 5 v oblasti divadla a tance v celkové výši 2290 tis. pro rok 2010, 784 tis. (9 stipendií dvouletých) pro rok 2011 a 30 tis. pro 2012 (1 stipendium tříleté).

Odbor regionální a národnostní kultury v roce 2009 podpořil v rámci Stipendijního programu jeden projekt, v roce 2010 byl projednán a podpořen jediný projekt. Přestože studijní a badatelská činnost fyzických osob nemůže být jinak podporována, je v oblasti neprofesionálního umění tradiční lidové kultury tento program prakticky nevyužíván.

Odbor médií a audiovizí v roce 2008 podpořil 9 žadatelů celkovou částkou 500 tis. Kč, projekty posuzovala grantová

komise OMA. V roce 2009 byl celkový rozpočet OMA výrazně nižší a program nebyl dále vyhlášen.

Díky Stipendijnímu programu je posilováno i další vzdělávání umělců (účast na workshopech, seminářích), mobilita i různorodost tvorby uměleckého obsahu a forem (viz úkol č. 3).

16. Podpora dalšího vzdělávání umělců, uměleckých manažerů, administrátorů a animátorů prostřednictvím dotačního řízení, jehož součástí bude podpora účasti na kvalitních workshopech a seminářích, zejména uhrazením poplatků a nákladů s účastí spojených

Podpora uspořádání takových projektů zkušenými subjekty v oblasti managementu umění včetně vysokých škol. Zajištění možnosti celoživotního vzdělávání.

Zajistí: MK ve spolupráci s MPSV a MŠMT v rámci doporučení vysokým školám

Termín: I. etapa, tj. příprava, zpracování do dotačních programů, v roce 2007, poté průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtů MK, MPSV a MŠMT

Viz Státní kulturní politiku ČR na léta 2009–2014, úkoly 2.8 Zvýšení počtu zahraničních studentů na českých vysokých školách v uměleckých a kulturních oborech a 2.9 Podpora systému celoživotního vzdělávání pracovníků v oblasti kultury.

Vzdělávací projekty jsou podporovány v rámci programu **Kulturní aktivity**, kde jsou v jednotlivých oborech vyhlašovány samostatné okruhy:

■ výtvarné umění – rezidenční pobyty, tvůrčí dílny a sympozia mezinárodního a celostátního charakteru.

■ divadlo, tanec – tvůrčí dílny, odborné kurzy, konference, semináře

■ hudba – tvůrčí dílny, kurzy, soutěže s postgraduálním dosahem pro mladé profesionální umělce v oblasti interpretace, skladby apod.

■ literatura – vzdělávání bohemistů

z celé Evropy i ze zámorí s max. podporou každoročního týdenního semináře, pořádaného Obcí spisovatelů, s nabídkou přednášek předních českých vysokoškolských pedagogů, řady celorepublikových exkurzí a setkání s představiteli literární veřejnosti (nakladatelé, autoři)

S podporou MK realizuje od roku 2004 Institut umění – Divadelní ústav (IDU) **Program tvůrčích rezidenčních pobytů**, který spočívá v koordinaci a zajištění recipročních pobytů umělců v oblasti umění. Vedle vysílání českých umělců do zahraničí se Institut umění zároveň stará o přijímané umělce včetně zajištění kontaktů na české straně. Reciproční pobyty jsou uskutečňovány na základě vzájemné participace na finančních nákladech.

Od roku 2007 IDU z pověření MK realizuje tvůrčí rezidenční pobyty v Egon **Schiele Art centru v Českém Krumlově**, jedno- až tříměsíční tvůrčí rezidenční pobyty v ateliéru pro výtvarné

umělce a scénografy do 35 let, včetně studentů posledních ročníků vysokých uměleckých škol.

IDU se též věnuje **vzdělávací činnosti formou organizace seminářů a ediční činnosti**, a to především z oblasti uměleckého managementu a kulturní politiky. Mezi vydané publikace patří zejména:

■ **Překážky mobility v oblasti kultury**³⁹, problémy dvojího zdanění, pracovní povolení, víza atd.

■ **Dobrovolníci pro kulturu**⁴⁰, dobrovolnická činnost v kulturních organizacích (vydáno u příležitosti Evropského roku dobrovolnictví 2011)

■ **Strategické plánování v umění**: Praktický průvodce, Michael Kaiser – publikace vyšla pro velký zájem o Středoevropské sympozium uměleckého managementu, které proběhlo v roce 2008; šlo o dvoudenní cyklus přednášek a diskusí, které vedl prezident Kennedyho centra ve Washingtonu, D. C., Michael Kaiser, který stojí v čele mezinárodního vzdělávacího

programu pro umělecké manažery; témata byla zaměřena na každodenní fungování kulturních organizací, otázky plánování umělecké činnosti, programový a institucionální marketing a fundraising; sympozia se zúčastnilo okolo 350 zástupců organizací zahrnujících celé spektrum kulturních oblastí; v roce 2009 v Praze následoval tzv. Master Class uspořádaný Velvyslanectvím Spojených států amerických v ČR

■ **Podpora vzdělávání v oblasti umění je realizována i prostřednictvím programu ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy**, které např. podpořilo rozvojový projekt Janáčkovy akademie múzických umění v Brně s názvem Spolupráce Hudební fakulty JAMU s mezinárodní organizací AEC (Association Européenne des Conservatoires – Evropskou asociací vysokých hudebních škol, akademií a konzervatoří) – tento projekt byl ministerstvem podpořen v letech 2008 a 2009 celkovou částkou 310 tis. Kč a v jeho rámci jsou mj. odborní

pracovníci fakulty vysíláni na semináře, konference a kongresy AEC, nebo jsou naopak pořádány vysokou školou workshopy či koncertní dílny se zahraničními umělci z praxe či hostujícími profesory; dalším projektem v rámci rozvojových programů je projekt Akademie múzických umění v Praze s názvem Mezinárodní spolupráce uměleckých vysokých škol – podpora studijních programů formou teoretických přednášek, praktických uměleckých dílen a zapojení AMU do činnosti mezinárodních organizací, který byl v roce 2009 podpořen finanční částkou ve výši 1141 tis. Kč; projekt podpořil uspořádání letní hudební školy Praha–Vídeň–Budapešť, přednášky a tvůrčí dílny zahraničních pedagogů a významných uměleckých osobností či organizační zabezpečení seminářů, workshopů a uměleckých dílen

³⁹ Dostupné [on-line] na: <http://www.mikr.cz/assets/profesionalni-umeni/Prekazky-mobility-v-oblasti-kultury.pdf> [cit. 10. 12. 2011].

⁴⁰ Dostupné [on-line] na: <http://www.programculture.cz/media/document/dobrovolnici-pro-kulturu.pdf> [cit. 10. 12. 2011].

**17. Podpora uchovávání
a zpřístupňování uměleckých
děl – včetně audiovizuálních
a elektronických archivů a dalších
archivů institucí a subjektů
zabývajících se živým uměním
a sbírkovou činností**

**Zajištění jejich využitelnosti pro
současné potřeby i pro budoucí
generace. Dořešení sporných otázek
držení a využívání audiovizuálních děl
společností Krátký film Praha.**

Zajistí: MK ve spolupráci s dalšími
institucemi, které se zabývají archivací
a dokumentací

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci
rozpočtu MK

*Viz Státní kulturní politiku ČR, kapitolu
3.6 Digitalizace kulturního obsahu.*

**Podkladová studie⁴¹ k Národní
strategii digitalizace
kulturního obsahu**

Projekt Integrovaného operačního
programu (IOP) **Národní digitální
knihovna**⁴² Národní knihovny
je realizován v rámci výzvy č. 07
Elektronizace služeb veřejné správy
Integrovaného operačního programu.
Předmětem projektu je zpřístupnění
faktografického a kulturního informačního
potenciálu bohemikálních dokumentů
široké veřejnosti prostřednictvím
Portálu veřejné správy ČR. V rámci
projektu vzniknou dvě digitalizační
centra, zdigitalizováno má být
26 mil. stran, 4 mld. webových souborů.
Pro dlouhodobou ochranu digitálních
objektů a přístup k nim bude vybudován
spolehlivý digitální depozitář. Projekt byl
podpořen částkou téměř 300 mil. Kč,
v roce 2012 má začít jeho realizace.

Podpora v rámci dotačních programů
OUK je zaměřena také na digitalizaci
rukopisů, starých a vzácných tisků
a periodik 19. století. Knihovny však
výběrově digitalizují i novější literaturu,
zejména pokud uplynula ochranná lhůta.
Například Městské knihovně v Praze

byla udělena hlavní cena ministerstva
kultury Knihovna roku 2009 v kategorii
informační počín v poskytování veřejných
knihovnických a informačních služeb za
digitalizaci díla⁴³ Karla Čapka.

Vedle toho dochází k realizaci
specificky zaměřených projektů
digitalizace, např. v **Institutu umění –
Divadelním ústavu**⁴⁴ sbírky scénografie,
divadelní fotografie a dalších fondů, které
obsahují bibliografickou databázi, fond
dokumentace a fond knihovny.

V Národním divadle jsou součástí
digitalizačního projektu i umělecká díla
(fotografie, kostýmní a scénické návrhy,
audiovizuální nahrávky); fotografie,
kostýmní a scénické návrhy jsou
postupně ukládány do elektronického
archivu ND – **Soupis repertoáru
ND**⁴⁵ **od roku 1883** do současnosti.
Dále dochází ke **zpracování archivu
Laterny magiky** (k 31. prosinci 2009
zrušena – archivace dokumentů o její
padesátileté činnosti; *obsahuje obrazové
části všech představení – negativy,
provozní kopie včetně účelových verzí pro*

⁴¹ Dostupné [on-line] na: <http://www.typo3hosting.cz/uploads/media/Digit-Marta.pdf> [cit. 10. 12. 2011].

⁴² Dostupné [on-line] na: <http://www.osf-mvcc.cz/narodni-digitalni-knihovna> [cit. 10. 12. 2011].

⁴³ Dostupné [on-line] na: www.mlp.cz/karelcapek [cit. 10. 12. 2011].

⁴⁴ Dostupné [on-line] na: <http://www.divadelni-ustav.cz/cs/database-online> [cit. 10. 12. 2011].

⁴⁵ Dostupné [on-line] na: <http://archiv.narodni-divadlo.cz/> [cit. 10. 12. 2011].

zahraniční zájezdy u starších programů LM, zvukové podklady k představením a dále pak u novějších titulů elektronické podklady – mastery na kazetách, laser discích atd.)

Národní ústav lidové kultury zveřejnil periodický tisk a další publikace v rámci elektronické knihovny⁴⁶. Vytváří digitální archiv svých sbírek, které zahrnují i umělecká a dokumentární díla, zejména fotografie, hudební nahrávky, filmy.

Národní filmový archiv zahájil v roce 2008 tříletý mezinárodní projekt **The European Film Gateway**⁴⁷, přičemž NFA byl jedním ze šesti archivů, které projekt připravovaly. NFA ve spolupráci s evropskými filmovými archivy, které vytvořily konsorcium, pokračoval v práci na projektu **MIDAS (Moving Image Database for Access and Re-use of European Film Collections)** a na projektu **Film Archives On-line**⁴⁸.

V rámci Filmové rady, která je tvořena zástupci profesních asociací, filmových festivalů a kinematografické instituce, vznikla v roce 2008 pracovní skupina

zabývající se digitalizací, jež pro ministerstvo kultury vytvořila návrh⁴⁹ **koncepce digitalizace filmu (2010)**. Filmová rada vybrala z celovečerních hraných a animovaných filmů 200 titulů, které podle jejího názoru představují nejlepší díla české kinematografie od roku 1898 do roku 1993 a jež by měly být v co nejkratší době digitalizovány, aby je bylo i nadále možné využívat a zpřístupňovat divákům.

Digitalizační projekty **muzeí a galerií** jsou podporovány prostřednictvím státních dotací z programu kulturní aktivity prostřednictvím odboru muzeí a galerií. Uchovávaní a zpřístupňování uměleckých děl sbírkotvorných institucí vyplývá přímo z poslání muzeí a galerií. Sbírkové fondy příspěvkových organizací jsou ze zákona vedeny ve veřejně přístupné Centrální evidenci sbírek⁵⁰.

18. Optimalizace programu Podpora akviziční činnosti muzeí a galerií zřizovaných ministerstvem kultury, na léta 2004–2008 (usnesení vlády České republiky ze dne 3. listopadu 2004 č. 1069) s přihlédnutím k akvizicím výtvarných děl současných českých i zahraničních umělců do sbírek ve vlastnictví České republiky

Aktualizace programu na léta 2009–2013.

Zajistí: MK

Termín: I. etapa v letech 2007–2008 (dle usnesení vlády České republiky ze dne 3. listopadu 2004 č. 1069), poté v období let 2009–2013

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK

Viz Státní kulturní politiku České republiky na léta 2009–2014, kapitolu 3.3 – vztahuje se současně i na oblast knihoven a Národní filmový archiv –, a úkol 2.3 Vytváření mechanismů podpory trhu se současným výtvarným uměním.

⁴⁶ Dostupné [on-line] na: <http://www.nulk.cz/Informace.aspx?sid=132> [cit. 10. 12. 2011].

⁴⁷ Dostupné [on-line] na: <http://www.europeanfilmgateway.eu/> [cit. 10. 12. 2011].

⁴⁸ Dostupné [on-line] na: <http://www.filmarchives-online.eu/> [cit. 10. 12. 2011].

⁴⁹ Dostupné [on-line] na: http://www.mediadeskcz.eu/uploaded/navrh_koncepcie_digitalizace_ceskych_filmovych_del.pdf [cit. 10. 12. 2011].

⁵⁰ Dostupné [on-line] na: <http://ces.mkcr.cz/> [cit. 10. 12. 2011].

V roce 2007 měla být vládě předložena Zpráva o plnění programu akviziční činnosti muzeí a galerií zřizovaných MK ve smyslu usnesení vlády č. 1069 ze dne 3. listopadu 2004, které ukládalo ministru kultury uplatnit na tento program v návrhu rozpočtu kapitoly MK finanční prostředky, a to v letech 2004–2008 částky podle rozpočtu v důvodové zprávě: v letech 2004–2006 a 2008 – 145 mld. Kč, roku 2007 – 60 mld. Kč. Na žádost MK byl nejprve posunut termín předložení zprávy z 31. března 2007 na 31. května, a poté byla povinnost podat zprávu o programu zrušena⁵¹. Program nikdy nebyl naplněn finančními prostředky, a tedy nebyl realizován.

19. Rozšířit a implementovat kritéria pro posuzování dostupnosti umění pro občana na celoroční výstavní činnost v rámci nového dotačního programu

Zajistí: MK ve spolupráci s dalšími subjekty (Divadelní ústav, NIPOS aj.)
Termín: 2007

Dopad na státní rozpočet: 0

Vzhledem k tomu, že nový program pro muzea nebyl realizován, nebyl rozpracován ani tento úkol.

Zákon o ochraně sbírek muzejní povahy č. 122/2000 Sb. z roku 2004 stanovuje **standardy územní, časové, ekonomické a fyzické dostupnosti** veřejných služeb muzeí a galerií. Tam je zakotvena povinnost muzeí a galerií minimálním způsobem prezentovat veřejnosti své sbírky, ale také připravovat programy pro různé skupiny návštěvníků (děti a mládež, handicapovaní), povinnost poskytovat slevy na vstupném a omezovat překážky pro handicapované. To vše z důvodu zajištění rovného přístupu občanů ke službám, což je rovněž jako povinnost pro muzea a galerie, které jsou poskytovateli standardizovaných veřejných služeb, zakotveno přímo v zákoně.

Činnost příspěvkových organizací MK je dána statutem a většina muzeí umění a galerií zřizovaná MK ČR

spravuje přímo sbírku současného či moderního umění, z níž vyplývá její výstavní činnost (Národní galerie v Praze, Moravská galerie v Brně, Muzeum umění Olomouc, Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze atd.).

Podle zákona 122/2000 Sb. má MK zveřejňovat územně dostupnou síť poskytovatelů veřejných služeb muzeí a galerií. V poslední době přibývá i subjektů, které nesou jméno muzeum, aniž by pracovaly podle příslušného zákona, což může být pro veřejnost matoucí.

20. Zapojení uměleckých projektů při začleňování cizinců do společnosti, účast na vytváření a realizaci migrační a integrační politiky prostřednictvím uměleckých a kulturních institucí

Zajistí: MK ve spolupráci s dalšími subjekty

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK

Odbor regionální a národnostní kultury, který podle popisu své činnosti „plní úkoly ministerstva v oblasti integrace cizinců žijících v České republice, podílí se na kulturní části péče o uprchlíky a přesídlence a vyjadřuje se k problematice migrace“, vyhlašoval od roku 2001 výběrové dotační řízení na Program podpory integrace cizinců. V roce 2008 oznámil pozdější vyhlášení tohoto dotačního programu, ke kterému již nedošlo ani v roce 2010. Jako důvod byl uveden převod koordinace integrační politiky cizinců z ministerstva práce a sociálních věcí na ministerstvo vnitra⁵² k 1. srpnu 2008⁵³.

V roce 2008 získalo MK do rozpočtu 2,5 mil. Kč na Konceptci integrace cizinců, o její realizaci či znění nejsou dálkovým přístupem dohledatelné informace. Ve Zprávě o realizaci Konceptce integrace cizinců za rok 2009, kterou vládě předkládalo ministerstvo vnitra, jsou uvedeny čtyři projekty podpořené v rámci programu Knihovna pro 21. století v celkové částce 20 tis. Kč.

Od roku 2010 dostává prostřednictvím MK podporu Institut umění – Divadelní ústav z rozpočtové kapitoly ministerstva vnitra na správu informačního portálu Mezikulturnidialog.cz.

Zájemci o dotace na projekty věcně spadající do kompetence ministerstva kultury mohou podávat žádosti dle zaměření svých projektů do ostatních výběrových dotačních řízení vyhlášených jednotlivými odbory MK. Tyto však na integraci cizinců ve svých kritériích neberou zvláštní ohled.

Meziresortní aktualizovaná koncepce integrace cizinců Společné soužití byla schválena vládou⁵⁴ v únoru 2011, tento dokument počítá od svého vzniku se zapojením řady resortů včetně MK (MV, MPSV, MŠMT, MPO, MZD, MMR) a dalších partnerů (kraje, NNO včetně organizací cizinců, sociální partneři atd.).

21. Vytvoření metodiky řízení a způsobu evaluace činnosti stávajících uměleckých příspěvkových organizací MK v návaznosti na připravovanou podrobnou metodiku výdajových bloků ministerstvem financí, podle níž by mělo být rozšiřováno zavádění prvků programového financování na všechny výdaje státního rozpočtu

Zajistí: MK

Termín: 2007

Dopad na státní rozpočet: 0

K postupným změnám směrem k projektovému financování dochází při financování příspěvkových organizací ze strany MK, které vedle provozních dotací získávají na konkrétní projekty účelové dotace z programu Kulturní aktivity. Metodika výběru projektů příspěvkových organizací pro financování z programu Kulturní aktivity není zveřejněna.

Jako součást implementace nové metodiky řízení příspěvkových organizací

⁵² Vládní dokumenty k problematice integrace cizinců dostupné [on-line] na: <http://www.mvcr.cz/clanek/integrace.aspx> [cit. 10. 12. 2011].

⁵³ Viz usnesení vlády č. 979 ze dne 23. července 2008.

⁵⁴ Viz usnesení vlády č. 99 z 9. února 2011.

byla příkazem ministra v červnu 2011 centralizována schvalovací administrativa nákupů příspěvkových organizací na MK nad 40 tis. Kč s cílem nastavit závazné postupy pro transparentní, efektivní, hospodárné a účelné vynakládání veřejných prostředků MK a jím přímo řízených organizací. MK se odkazovalo⁵⁵ na vládní usnesení⁵⁶, kterým byly schváleny tzv. minimální požadavky na vytvoření a provoz resortních systémů centralizovaného zadávání veřejných zakázek v souvislosti s analýzou možností závazku vlády a podřízených organizací realizovat centralizované zadávání na vybrané komodity výrobků a služeb. Jednalo se tedy o opatření, které vycházelo z politiky současné vlády, ale šlo nad rámec vládních opatření. MK, ačkoli zřizuje organizace, které jsou svou prací velmi rozdílné, centralizovalo veškeré nákupy, nikoli jen vybrané komodity. Stranou zůstala otázka, že MK jako zřizovatel by mělo mít nastavena jasná pravidla a jejich kontrolu, nikoli být subjektem, který vstupuje do samotného

rozhodovacího procesu.

Pokud jde o veřejné zadávání, MK na svých stránkách nemá přehlednou rubriku, kde by průběžně informovalo o vypisovaných veřejných zakázkách či poptávkách resortu kultury, a tedy ani oblasti umění. V rubrice povinně zveřejňované informace jsou dvě veřejné zakázky, a to na realizaci národních expozic na vybraných knižních veletrzích v roce 2007 a na zastřešení hospodářského dvora Nosticova paláce. Veřejné zadávání je třeba chápat jako jeden z nástrojů podpory nestátnímu sektoru, přičemž je zřejmé, že nejde pouze o zakázky za stavební práce, ale i dodávky a služby, kde dodavateli a poskytovateli jsou subjekty ze sektoru kultura.

Pro hodnocení nejen umělecké činnosti příspěvkových organizací stanovuje OUK každoročně závazné ukazatele, které musí obsahovat výroční zpráva. Jejich hodnocení je součástí celkového hodnocení organizace za příslušný kalendářní rok. Vzhledem k tomu,

že jednotlivé odbory MK mají pro výroční zprávy různou metodiku, je komplikováno porovnání příspěvkových organizací MK mezi sebou, jakkoli je jejich činnost rozdílná. Vyjma knihoven chybí alespoň základní benchmarking uplatnitelný pro příspěvkové organizace MK.

Vzor pro Českou filharmonii:

Závazná část výroční zprávy o činnosti organizace musí od roku 2007 obsahovat:

1. přehled pracovníků – stálých zaměstnanců k 31. prosinci 2006 podle organizační struktury a funkčního zařazení

■ počet tzv. výpomocí orchestru v roce 2006

2. komplexní shrnutí a rozbor umělecké činnosti organizace, tzn. věcné zhodnocení, z hlediska plnění ukazatelů stanovených zřizovatelem, dále uvést:

■ počet nově nastudovaného repertoáru v kalendářním roce

■ počet repríz

■ počet hostujících umělců

■ z toho na vlastních produkcích a pro

⁵⁵Dostupné [on-line] na: <http://www.mkcr.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/ministr-kultury-jiri-besser-vyzval-reditele-prispevkovych-organizaci-k-rozpoctove-odpovednosti-99452/?tmplid=228> [cit. 10. 12. 2011].

⁵⁶Viz usnesení vlády č. 563 ze dne 20. července 2011.

- cizí pořadatele či pro nahrávání
  - inovační programy sloužící k rozšíření návštěvnické a posluchačské obce (prezentace v médiích, propagační akce a kampaně, besedy s návštěvníky a posluchači, přednášky, kluby přátel apod.)
  - formy garance rovnosti přístupu občanů ke službám České filharmonie (usnadnění přístupu znevýhodněným společenským skupinám)
  - programy pro děti a mládež
  - uplatnění soudobé české tvorby
  - odezva umělecké činnosti Galerie Rudolfinum, orchestru Česká filharmonie a Českého spolku pro komorní hudbu v tisku, tj. předložení souhrnu recenzí a kritik za kalendářní rok 2006
3. komplexní rozbor hospodaření za rok 2006, tj. ekonomické zhodnocení z hlediska plnění ukazatelů stanovených zřizovatelem, dále přehled výkonů:
- počet koncertů orchestru

- Česká filharmonie
- z toho vlastních, dále na území ČR, v zahraničí
  - počet posluchačů
  - z toho počet abonentů jednotlivých cyklů
  - % abonmá jednotlivých cyklů
  - % návštěvnosti jednotlivých cyklů
  - průměrná návštěvnost v kalendářním roce
  - nahrávání pro média, pro vydavatelské firmy
  - počet výstav
  - vydaných katalogů, publikací
  - počet návštěvníků jednotlivých výstav
  - počet návštěvníků výstav celkem
  - počet koncertů Českého spolku pro komorní hudbu
  - počet posluchačů
  - z toho počet abonentů jednotlivých řad
  - % abonmá jednotlivých řad
  - % návštěvnosti jednotlivých řad
  - průměrná návštěvnost v kalendářním roce

Na téma financování a hodnocení divadel byl v roce 2009 uspořádán seminář⁵⁷. Pro divadla vznikla na JAMU Metodika hodnocení výkonnosti divadel (Jana Bejvlová, Blanka Chládková), tato prozatím nebyla na příkladu Národního divadla uplatněna.

Další diplomové práce, které jsou zaměřeny na hodnocení kulturních institucí, vznikají také na Masarykově univerzitě v rámci oboru Management v kultuře.

22. Analýza poskytování kulturních služeb v oblasti umění prostřednictvím organizací zřizovaných státem

Zajistí: MK

Termín: 2008

Dopad na státní rozpočet: 0

Viz Státní kulturní politiku ČR na léta 2009–2014, úkol 2.1 Mechanismus evaluace nabídky veřejných kulturních služeb.

Pro oblast knihoven byl Národní knihovnou ČR vypracován **Metodický pokyn MK k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami**⁵⁸. Návrh byl diskutován odbornou veřejností, včetně sekce SDRUK pro regionální funkce knihoven, zaslán krajům s žádostí o připomínky, schválen MK. Zaveden byl **benchmarking knihoven**⁵⁹ k vyhodnocování výkonu a kvality činnosti knihoven.

Kvantitativní data sbírá NIPOS a je každoročně publikována Statistika kultury⁶⁰, tzv. modré sešity. Celková analýza však chybí, nedostatečné je kvalitativní hodnocení (vyjma knihoven) i interpretace kvantitativních dat.

Posilování infrastruktury včetně investiční podpory kulturních institucí

23. Zmapování stavu a podmínek stávajících kulturních a uměleckých organizací, vytvoření kritérií posuzování projektů investičního charakteru a podpora investic v rámci programového financování ve spolupráci mezi resorty, s kraji a s možností využití strukturálních fondů

Zajistí: MK, MMR

Termín: I. etapa, tj. zmapování stavu a vytvoření kritérií, v roce 2007, poté průběžně

Doporučuje se: k využívání orgánům státní správy a samosprávy, jakož i dalším subjektům poskytujícím podporu v oblasti umění

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtů MK, MMR

Viz úkol Státní kulturní politiky ČR, kapitoly 3.4 Podpora lepšího materiálního, prostorového a technického zázemí muzeí, galerií a knihoven a 3.5 Program podpory modernizace kulturní infrastruktury pro účely poskytování moderních kulturních služeb s vyšší přidanou hodnotou.

V roce 2006 bylo vládou schváleno finanční zajištění **Programu péče o národní kulturní poklad**⁶¹ na léta 2007–2011, v celkové výši 10,3 mld. Kč, přičemž 2 mld. byly poskytnuty ze zrušeného Fondu národního majetku ČR. Program je určen na zajištění majetku ve vlastnictví státu, respektive na přípravu a realizaci výstavby objektu **Národní knihovny ČR**, na rekonstrukci Klementina a na rekonstrukci Národního muzea v letech 2007–2011, později byl program doplněn o investiční projekty **Národního filmového archivu, Uměleckoprůmyslového muzea a Národního technického muzea**. Koncem roku 2011 měla být vládě předložena zpráva o realizaci programu.

V souvislosti s přechodem na digitální projekce obrazu a zvuku vypracoval odbor médií a audiovizie technickou studii⁶² a databázi kin v ČR, která vytvořila jednotný přehled kin a jejich technického i programového stavu na základě dotazníku zasláného všem kinům v ČR. Žádná evidence stavu kin v České

⁵⁸Dostupné [on-line] na: <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=445> [cit. 10. 12. 2011].

⁵⁹Dostupné [on-line] na: <http://www.benchmarkingknihoven.cz/> [cit. 10. 12. 2011].

⁶⁰Dostupné [on-line] na: <http://www.nipos-mk.cz/?cat=126> [cit. 10. 12. 2011].

⁶¹Dostupné [on-line] na: <http://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/3-TK-Pece-o-narodni-kulturni-poklad.pdf> [cit. 10. 12. 2011].

⁶²Dostupné [on-line] na: http://www.mkcr.cz/assets/media-a-audiovizie/kinematografie/Technicka_studie_2008.pdf [cit. 10. 12. 2011].

republiky do té doby neexistovala. Vybavení většiny kin zřizovaných městy a obcemi není vždy dostačující, a než se začnou vybavovat finančně nákladnými digitálními projektory, bylo nutné zjistit jejich celkový stav. Ministerstvo kultury v roce 2009 přijalo materiál **Digitalizace kin** v ČR⁶³ a byla vytvořena strategie podpory kin Státním fondem pro podporu a rozvoj české kinematografie. V listopadu 2011 byla vyhlášena pátá vlna digitalizace kin v ČR. Ke konci roku 2011 by mělo být v ČR na 300 digitálních kin.

Další je **Vracíme památky do života**⁶⁴ v rámci Integrovaného operačního programu, jehož cílem je nejen oprava památek, ale i jejich oživení a navrácení do života společnosti. Koncem roku 2011 bylo vyhlášeno třetí kolo pro přijímání projektů, čímž budou prostředky programu vyčerpány. Ačkoli se jedná o rekonstrukce památek, většina objektů plánuje v budoucnu poskytovat i kulturní služby a lze předpokládat, že se stanou funkční součástí kulturní infrastruktury využitelné

i pro oblast umění. Mezi podpořené projekty např. patří rekonstrukce vily Tugendhat v Brně nebo Národní centrum divadla a tance ve Valticích.

24. Podpora nových činností neziskových organizací, které doplní mezery ve stávající infrastruktuře poskytování služeb v oblasti umění a jeho specifických oborů, a to na praktické i teoretické úrovni

Zajistí: MK

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK

V souvislosti s tímto úkolem nebyl zjištěn posun či aktivity ze strany MK. Naopak je znám příklad České hudební kanceláře, které jsou v zahraničí běžné, starají se o mezinárodní kontakty, spolupráci a export hudebních kapel a skupin, kterým se nedaří získat podporu pro provoz organizace.

25. Koordinace a transparentní příprava a realizace prezentace českého umění na reprezentativních mezinárodních projektech typů bienále, velkých mezinárodních festivalech, veletržích apod.

Zavedení pravidelného vyhodnocování a průběžného mapování účasti státních i nestátních subjektů na významných mezinárodních akcích prostřednictvím Zpráv o mezinárodní spolupráci v oblasti umění.

Zajistí: MK, MZV, MPO, MMR, NIPOS, Divadelní ústav, Správa českých center, České filmové centrum, Svaz českých knihkupců a nakladatelů a další subjekty
Termín: průběžně

Doporučuje se: krajským úřadům vytvářet koncepce zahraniční prezentace a exportu umění

Dopad na státní rozpočet: MK, MZV, MPO

MK v oblasti literatury systematicky podporuje účast na nejvýznamnějších

⁶³ Dostupné [on-line] na: <http://www.mkcr.cz/cz/tiskovy-servis/prechod-na-digitalni-projekce-obrazu-a-zvuku---digitalizace-kin-21417/> [cit. 10. 12. 2011].

⁶⁴ Dostupné [on-line] na: <http://www.kultura-evropa.eu/> [cit. 10. 12. 2011].

knižních veletrzích (Frankfurt nad Mohanem, Bologna, Londýn aj.), v oblasti kinematografie je podpora MK udělována Českému filmovému centru, o. p. s., které zajišťuje českou účast na nejvýznamnějších mezinárodních filmových festivalech (Cannes, Berlín, Benátky aj.) a trzích. V oblasti divadla mezinárodní spolupráci zajišťuje příspěvková organizace Institut umění – Divadelní ústav. MK také pravidelně zajišťuje českou účast na Mezinárodním hudebním veletrhu MIDEM. V oblasti výtvarného umění byla převedena koordinace Benátského bienále z Národní galerie přímo pod MK a podpora účasti na zahraničních veletrzích, která dříve byla jednou z možných kategorií výběrového dotačního řízení, byla zrušena.

26. Posílení a optimalizace dotačního řízení pro projekty přijímané ze zahraničí, vysílané do zahraničí, projekty podporované programy EU s důrazem na posílení kvalitní prezentace českého umění v zahraničí

Zajistí: MK, MZV a Správa českých center, komunitární programy EU, MZe (program Leader+), MMR

Termín: průběžně

Doporučuje se: krajským úřadům podporovat projekty zahraniční spolupráce

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK

V roce 2011 (s platností na rok 2012) došlo k změně ve výběrovém řízení, do kterého se mohou podávat výlučně ty projekty, které jsou vysílány do zahraničí. O dotaci si tedy může zažádat pouze subjekt, který je pozvaným či přihlášeným účastníkem akce v zahraničí. Projekty, které zvou zahraniční účastníky do ČR, respektive konají se v ČR, jsou

nadále podporovány pouze v rámci oborových výběrových řízení.

27. Vytvoření podpůrného programu zaměřeného na iniciaci a navazování nové mezinárodní spolupráce, přípravu konkrétních projektů a mezinárodních koprodukcí spojenou s jejich realizací prostřednictvím právnických a fyzických osob působících v umění

Zajistí: MK

Termín: 2007

Doporučuje se: krajům

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK

Systematicky je tento úkol plněn v oblasti kinematografie, a to díky zahraničním zdrojům. Program Rady Evropy **Eurimages**⁶⁵ podporuje realizaci evropských koprodukcí a přispívá ke stimulaci spolupráce se zahraničními tvůrci a producenty. Fond Eurimages podporuje koprodukce celovečerních

hraných, dokumentárních a animovaných filmů s minimální délkou 70 minut, které jsou určeny pro distribuci v kinech.

Koprodukce se musí zúčastnit alespoň dva členské státy fondu. Eurimages podporuje také distribuci evropských filmů mimo státy, kde film vznikl, a přispívá na podporu kin. V současné době má mezinárodní fond Eurimages 33 členských států.

Program Media patří k řadě podpůrných programů Evropské unie. Byl založen v roce 1991 a je zaměřen na zvyšování konkurenceschopnosti a oběhu evropských děl na mezinárodním audiovizuálním trhu.

MK také individuálně podporuje projekty (kofinancování), které získaly podporu programu **Culture**, který je dalším z programů Evropské unie a je zaměřen na mezinárodní spolupráci v oblasti umění.

28. Podpora účasti národních sekcí na práci mezinárodních nevládních organizací v oblasti umění

Posilování integrace českých subjektů do sítě EU formou částečné úhrady nákladů spojených s účastí na pracovních setkáních a posilování účasti na společných mezinárodních projektech. Vytvoření metodiky posuzování integrace českých subjektů v rámci mezinárodních asociací a sítí a jejich průběžné mapování v rámci Zprávy o mezinárodní spolupráci v oblasti umění.

Zajistí: MK ve spolupráci s dalšími subjekty

Termín: v roce 2007 vytvoření metodiky a první zprávy

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtu MK

Tento úkol nebyl systémově řešen. České národní sekce mezinárodních nevládních organizací zajišťují kolektivní členství českých právnických a fyzických osob. Tyto mezinárodní sítě jsou oborovými a profesními

platformami. V oblasti divadla zajišťuje organizační i finanční podporu Institut umění – Divadelní ústav, a to i pro Českou hudební radu. NIPOS zajišťuje profesní organizace neprofesionálního umění. Ostatní obory institucionální zastřešení nemají, fungují prakticky pouze z příspěvků svých členů, což zásadně limituje účast na mezinárodních jednáních (zejména zámořských) a účast na konkrétních projektech.

29. Šíření povědomí a informací o českém umění prostřednictvím českých umělců, teoretiků, manažerů, pedagogů, stážistů, novinářů, lektorů českého jazyka, překladatelů apod. působících v zahraničí krátkodobě, dlouhodobě i trvale

Zajistí: MK, MŠMT, MZV

Termín: průběžně

Dopad na státní rozpočet: v rámci rozpočtů MK, MZV, MŠMT

MK každoročně vysílá umělce, teoretiky a další osoby působící v umění do zahraničí v rámci mezinárodních kulturních dohod.

Orientační hodnocení plnění jednotlivých úkolů

		(S)Plněno	Částečně	Problémy	Nesplněno
1	metodika kooperativního financování		x		
2	metodika dotací, včetně evaluace		x		
3	optimalizace dotačních programů		x		
4	mimorozpočtové zdroje		x		
5	věda a výzkum		x		
6	vzdělávání umělců		x		
7	informační databáze	x			
8	statistiky, tvrdá data		x		
9	potenciál kulturního průmyslu		x		
10	rada pro umění	x			
11	média a reflexe		x		
12	architektura a veřejný prostor		x		
13	kritérium různorodosti a kreativity	x			
14	audiovize (kinematografie)	x			
15	stipendijní program	x			
16	umění a vzdělávání	x			
17	zpřístupňování, digitalizace	x			
18	akvizice muzeí a galerií				x
19	kritéria pro celoroční výstavní činnost				x
20	integrace cizinců				x
21	metodika řízení a evaluace příspěvkových organizací			x	
22	analýza kulturních služeb příspěvkových organizací			x	
23	zmapování potřeb a kritéria pro investiční projekty		x		
24	nové činnosti neziskových organizací			x	
25	zahraniční prezentace				
26	projekty mezinárodní výměny		x		
27	iniciace nové mezinárodní spolupráce		x		
28	mezinárodní nevládní sítě				x
29	šíření povědomí, dobrého jména	x			

TEZE KONCEPCE PODPORY UMĚNÍ NA LÉTA 2014–2020

VÝCHODISKA

Pro účely těchto tezí je umění chápáno jako základ kultury a zdroj kreativity⁶⁶, která v sobě obsahuje potenciál pro inovace⁶⁷. Umění, kultura, kreativita a inovace jsou považovány za faktor sociálního, ekonomického i trvale udržitelného rozvoje. Umění, potažmo kultura, je katalyzátorem místního a regionálního rozvoje, zejména měst. Umění vytváří kulturní bohatství, prostředí pro volný pohyb myšlenek, utváří osobní, místní, regionální i národní identitu, je zdrojem poznání a také důležitým stimulem cestovního ruchu.

Podmínky implementace koncepce podpory umění po roce 2014

- konsistentní postoj MK k realizaci koncepce jak na politické, tak na administrativní úrovni

- akční plán implementace, který rozpracuje strategický dokument na jednotlivé programy, projekty a akce s konkrétními osobami, které budou zodpovědné za plnění úkolů a termíny, včetně kontrolních termínů pro plnění dílčích úkolů
- personální a organizační stabilita MK
- celkové vyhodnocení naplnění Koncepce účinnější podpory umění pro léta 2007–2013 a převzetí nesplněných, nebo částečně splněných potřebných úkolů
- transparentní rozpočet MK a kvalitní argumentace při zajišťování finančních prostředků pro dosud nerealizované či nově potřebné programy, projekty a akce postavené na objektivně ověřitelných datech
- spolupráce s odbornou veřejností, nestátními subjekty, profesními organizacemi a dalšími subjekty poskytujícími veřejné kulturní služby
- spolupráce s dalšími resorty a veřejnou správou, zejména:
  - MMR – koordinace EU fondů, cestovních ruch
  - MPO – konkurenceschopnost ČR, obchod, export, podnikání
  - MZV – zahraniční spolupráce, kulturní diplomacie
  - MŠMT – vzdělávání, výchova
  - MPSV – lidské zdroje, zaměstnanost, ohrožené a znevýhodněné skupiny
  - MV – veřejná správa, integrace cizinců
  - Úřad vlády ČR – NNO, menšiny/romské záležitosti, rovné příležitosti, zdravotně postižení, věda, výzkum, inovace
  - Česká centra – zahraniční prezentace a mezinárodní spolupráce
  - CzechTourist – kulturní cestovní ruch
  - CzechInvest – podnikání
  - CzechTrade – obchod

Další podmínky účinné implementace podpory umění

- schválení koncepce na vládní úrovni, a to ať v rámci dokumentu Státní kulturní politiky, nebo v samostatné, podrobnější oborové koncepci zaměřené na oblast umění; schválení nových programů vládou; transparentní a přehledné čerpání podpory z rozpočtu programu Kulturní aktivity

⁶⁶Vytváření nových myšlenek.

⁶⁷Zavádění nových myšlenek do praxe.

- využití komunitárních programů Evropské komise, zejména nového programu Kreativní Evropa 2014–2020⁶⁸, nové podoby programu Erasmus pro všechny⁶⁹, programů zaměřených na vědu a výzkum (7. rámcový program)⁷⁰, mládeže⁷¹ a občanství⁷²
- zohlednění politiky DG Regio zaměřené na regionální rozvoj⁷³ a dalších nástrojů Evropské unie
- pro potřeby umění a rozvoj kulturních služeb využít potenciálu již podpořených projektů v rámci Finančního mechanismu Norska a zemí EHP⁷⁴, v rámci implementace programu IOP, Vracíme památky do života⁷⁵ a dalších projektů podpořených z prostředků EU
- strategické zapojení velkých mezinárodních projektů typu Evropské hlavní město kultury Plzeň 2015, Pražské Quadriennale 2015, Expo, bienále, veletrhy a další tematické akce typu Rok české hudby a další

Základní cíle koncepce podpory umění po roce 2013

- zajistit vhodné prostředí a podmínky pro rozvoj umělecké činnosti a činnosti kulturních subjektů, s ohledem na:
  - » svobodné tvůrčí vyjadřování a rozvoj kreativity a inovace
  - » zpřístupňování a dostupnost uměleckých děl a kulturních služeb
  - » kritickou reflexi a uchování uměleckých děl jako součásti kulturního bohatství pro současné a příští generace

Jednotlivá opatření, podpůrné programy, projekty a akce směřovat k následujícím cílům:

- 1. podpora umělecké a kulturní rozmanitosti, kreativity a inovací**
- 2. využití potenciálu umění**
- 3. mezinárodní spolupráce, export, využití umění pro kulturní diplomacii**

Pro dosažení cílů je třeba identifikovat vhodné využití nástrojů v oblasti institucionální, ekonomické a finanční, legislativní, řídicí, metodické a společenské.

Pro potřeby tohoto dokumentu je pojem národní instituce užíván pro stávající příspěvkové organizace MK s působností v oblasti umění, do budoucna je možné uvažovat i o jiných veřejnoprávních formách těchto institucí, případně vytvoření zvláštních podmínek pro síť významných národních institucí, jako je např. Pražské jaro, o. p. s., založené MK. Patří sem Národní divadlo + Státní opera Praha, Institut umění – Divadelní ústav, Česká filharmonie, včetně Galerie Rudolfinum, Pražský filharmonický sbor, Národní galerie v Praze, Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze, Moravská galerie v Brně, Národní filmový archiv, Památník národního písemnictví, Národní knihovna, Moravská zemská knihovna v Brně, Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana, Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, Moravské zemské muzeum v Brně, Národní ústav lidové kultury Strážnice. S ohledem na úkol 4.8 Transformace kulturních institucí Státní kulturní politiky ČR v letech 2009–2014.

⁶⁸ Dostupné [on-line] na: <http://ec.europa.eu/culture/creative-europe/> [cit. 10. 12. 2011].

⁶⁹ Dostupné [on-line] na: <http://ec.europa.eu/education/erasmus-for-all/> [cit. 10. 12. 2011].

⁷⁰ Dostupné [on-line] na: http://cordis.europa.eu/fp7/home_en.html [cit. 10. 12. 2011].

⁷¹ Dostupné [on-line] na: http://ec.europa.eu/youth/index_en.htm [cit. 10. 12. 2011].

⁷² Dostupné [on-line] na: http://ec.europa.eu/citizenship/index_en.php [cit. 10. 12. 2011].

⁷³ Dostupné [on-line] na: http://ec.europa.eu/dgs/regional_policy/index_en.htm [cit. 10. 12. 2011].

⁷⁴ Dostupné [on-line] na: <http://www.mkcr.cz/ehp-norsko/default.htm> [cit. 10. 12. 2011].

⁷⁵ Dostupné [on-line] na: <http://www.kultura-evropa.eu/> [cit. 10. 12. 2011].

I. PODPORA UMĚLECKÉ A KULTURNÍ ROZMANITOSTI, KREATIVITY A INOVACÍ

1. Vytváření, prezentace a distribuce rozmanitého uměleckého a kulturního obsahu

- pravidelně vyhodnocovat výsledky projektů podporovaných MK z hlediska přínosu umělecké a kulturní rozmanitosti, se zvláštním ohledem na menšinové projekty
- každoročně optimalizovat dotační programy, transparentně strukturovat program Kulturních aktivit a informovat veřejnost o podpořených projektech včetně zveřejnění jejich anotací
- v dotačních programech podporovat inovativní, experimentální a mezioborové projekty
- otevřít národní kulturní instituce a nastavit pravidla k větší spolupráci s nestátními neziskovými organizacemi a dalšími subjekty, které poskytují kulturní služby

2. Zvýšení kvality kulturních služeb a uměleckých děl

- **zvýšit nároky na kvalitu** v činnosti kulturních organizací; formulovat a zavést **kritéria posuzování kvality kulturních služeb a uměleckých děl** a jejich dopadů krátkodobých, střednědobých i dlouhodobých, vytvořit a garantovat metodiky hodnocení kvality a výkonnosti kulturních projektů a institucí
- nastavit systém pravidelného externího **hodnocení činnosti národních kulturních institucí** se zapojením kvalitativních kritérií (příspěvkových organizací MK) s cílem zajistit, aby se národní kulturní instituce staly skutečnými **lídry** ve svých oblastech působení
- **podporovat odbornou kritickou reflexi**, umělecká a kulturní média, sympozia, konference, veřejné diskuse
- zaměřit se na podporu **vzniku nových distribučních sítí a trhů** na národní úrovni
- podporovat **využití nových technologií, nových distribučních modelů**, síťování, zapojování umělců a uměleckých projektů

a organizací do mezinárodního provozu s ohledem na posilování mezinárodní konkurenceschopnosti

3. Podpora talentů, vyšší profesionalizace

- zajistit odpovídající vzdělávání a získání zkušeností s cílem dosáhnout vyšší profesionalizace tvůrců, manažerů, administrátorů a jejich **mezinárodní konkurenceschopnosti**, a to s ohledem na současné potřeby a měnící se podmínky provozu umění
- poskytovat **stipendia**, zprostředkovávat stáže, podporovat projekty **spolupráce akademického a podnikatelského sektoru, další vzdělávání** umělců, uměleckých manažerů a administrátorů
- posílit **spolupráci kulturních subjektů z neziskového, akademického a podnikatelského sektoru**
- zajistit vhodné **podmínky pro práci umělců**, daňové, sociální, zdravotní, prostory pro práci (rezidenční prostory, stipendia), podporovat činnost profesních organizací a komor

4. Strategické plánování

- **pravidelně vyhodnocovat dopady** programů, projektů a akcí, sledovat multiplikační efekty, medializovat zjištění, zaměřit se na projekty a akce z hlediska podpory **dobré praxe**
- **s předstihem (dlouhodobě) strategicky připravovat** opakující se akce typu Bienále, PQ a dalších významných akcí, které MK podporuje; vyhodnotit projekt Evropské hlavní **město kultury** Plzeň 2015 v návaznosti na regionální rozvoj
- zapojovat odbornou veřejnost do strategického plánování, a to i dílčích úkolů, dodržovat **principy veřejného projednávání**

II. VYUŽITÍ POTENCIÁLU UMĚNÍ

5. Umění pro společnost

- **identifikovat a podporovat nejvyšší kvalitu**, celonárodní, mezinárodní; **vytvářet hodnotové reference** prostřednictvím soutěží (např. dotační výběrové řízení posuzované odbornou

komisí) cen (ceny MK, oborové a další)

- podporovat projekty zaměřené na **zapojování menšin a ohrožených skupin** – národnostních, zdravotních, nezaměstnaných, mladých, seniorů, migrantů a dalších; stimulovat umělecké organizace k zapojování veřejně prospěšných prací v rámci probační a mediační služby; podporovat projekty zaměřené na rozvoj dobrovolnictví – průběžně vyhodnocovat inkluzivní dopady umění
- podporovat projekty a systémová opatření zaměřená na **vzdělávání a výchovu, dále na zprostředkování nového poznání** prostřednictvím umění
- **zvýšit přístup k umění nejširším vrstvám občanů, zpřístupňovat kulturní bohatství** za pomoci digitalizace a s využitím nových technologií; podporovat projekty zaměřené na získávání nového publika, zvyšovat návštěvnost kulturních organizací

6. Zvýšit investice, posílit ekonomiku a zaměstnanost

- tematicky i finančně **optimalizovat dotační programy MK** na základě potřeb a praxe, spolupracovat s dalšími resorty, kraji, městy na identifikaci priorit a při čerpání dalších zdrojů, zejména EU fondy, Norsko/EHP
- více využívat možností **veřejného zadávání** a poptávkových řízení, ve kterých se mohou uplatnit tvůrčí umělecké profese, umělecké a kulturní subjekty – doporučit i veřejné správe
- připravit pobídkové a podpůrné programy a projekty na **podporu trhu s uměním a návazných podnikatelských aktivit v oblasti kulturních a kreativních průmyslů**
- průběžně vyhodnocovat dopady a **optimalizovat daňové odvody i výhody**, sociální, zdravotní pojištění
- spolupracovat na vypracování metodiky posuzování investičních rizik u projektů – s cílem zavést **půjčky a záruky** bank, fondů (státní) institucí
- podporovat a oceňovat **zapojování**

soukromého sektoru do podpory umění – donorství, a to jak individuální, tak firemní – zapojit se do diskuse o společenské odpovědnosti firem s ohledem na umění a kulturu; sponzorství, reklama, investice do projektů

- prosazovat vhodné **pracovní podmínky pro oblast umění v rámci politiky zaměstnanosti ČR**, a to s ohledem na umělecké profese, které zpravidla nemají kontinuální charakter; vyšší míru sebezaměstnávání, částečné úvazky, projektovou práci, autorskou činnost, projektové financování kulturních neziskových organizací a dalších subjektů
- podporovat **rozvoj dobrovolnictví v kulturních organizacích** a při realizaci uměleckých projektů

7. Zajistit udržitelný rozvoj umění

- **dodržovat principy transparentnosti** při výkonu státní správy, jak z hlediska naplňování předem přijatých cílů a úkolů (koncepční a strategická práce), tak v oblasti finanční (transparentnost

stavby i čerpání rozpočtů, dotačních řízení, veřejných zakázek), personální a organizační (kompetence a zodpovědnosti) a dalších procesů

- posilovat formální i neformální **mezisektorovou a mezioborovou spolupráci, navazovat spolupráci novou s těmi, kteří mají – či mohou mít – vliv na dotčenou oblast**
- **průběžně inovovat správu a řízení národních kulturních institucí** (příspěvkových organizací), a to s ohledem na odbornou praxi, provoz, financování a zajištění veřejných kulturních služeb vysoké kvality
- **podporovat projekty a akce zaměřené na dodržování práv** duševního vlastnictví, zejména autorského zákona; boj proti pirátství, vymahatelnost příjmů z těchto práv, ochrana autorů, zabezpečení rovného přístupu k umění
- **zapojovat** odbornou veřejnost a další dotčené strany do strukturovaného dialogu v rámci rozhodovacích procesů
- průběžně podporovat vznik a realizovat studie, analýzy, hodnocení za účelem

formulace **věcné argumentace a realizace advokačních aktivit ve prospěch umění a kultivace veřejné diskuse**

III. ZAHRANIČNÍ VZTAHY

8. Mezinárodní spolupráce

- podporovat programy a projekty, které usnadňují **mobilitu umělců, uměleckých děl a služeb**
- podporovat programy i projekty mezinárodních **rezidencí umělců, teoretiků, uměleckých manažerů**, v ČR i zahraničí
- podporovat a iniciovat projekty zahraniční **prezentace a spolupráce**
- využívat **komunitární** programy s ohledem na mezinárodní spolupráci
- větší **zapojení profesních a kulturních organizací** do projektů mezinárodních sítí

9. Export

- identifikovat nové trhy a podporovat **vstup českých subjektů, zboží a služeb na nové trhy**, s cílem využít globalizaci jako příležitost
- podporovat **vznik nových distribučních modelů**
- stimulovat a podporovat **účast českých subjektů na zahraničních veletrzích, fórech, burzách** a dalších akcích s cílem rozšířit distribuci a zvýšit export

10. Kulturní diplomacie

- **využívat mezinárodních smluv** a dohod o kulturní spolupráci k prezentaci nejvyššího umění, talentovaných a mladých umělců a i projektů nestátních neziskových organizací
- zapojit umělecké a kulturní projekty do **rozvojové spolupráce a humanitární pomoci**
- podporovat umělecké a kulturní projekty a aktivity zaměřené na **dodržování lidských práv**

ZDROJE

Dokumentace tvorby *Koncepce účinnější podpory umění na léta 2007–2013*. Ministerstvo kultury ČR, 2006. Dostupné [on-line] na: <http://host.divadlo.cz/koncepcemi>

Koncepce účinnější podpory umění na léta 2007–2013. Ministerstvo kultury ČR, 2006. ISBN 80-86310-62-0.

Kulturní politika v České republice. Ministerstvo kultury ČR, 2001. ISBN 80-86310-18-3.

Podkladová studie k Národní strategii digitalizace kulturního obsahu. Cross Czech, 2009.

Dostupné [on-line] na: <http://www.typo3hosting.cz/uploads/media/Digit-Marta.pdf>

Státní kulturní politika 2009–2014. Ministerstvo kultury ČR, 2009. ISBN 978-80-86310-83-1.

Strategie hospodářského růstu ČR z roku 2005, schválená usnesením vlády ČR č. 1500 ze dne 16. listopadu 2005. Úřad vlády ČR, 2005. Dostupné [on-line] na: www.culturenet.cz/res/data/002/000324.pdf

Strategie trvalé udržitelného rozvoje z roku 2004, schválená usnesením vlády ČR č. 1242 ze dne 6. prosince 2004. Úřad vlády ČR, 2004. Dostupné [on-line] na: www.esfcr.cz/modules/download/file.php?rew=/1292/SUR.pdf

Usnesení vlády č. 99 ze dne 9. února 2011 k aktualizované Koncepci integrace cizinců na území České republiky a k návrhu dalšího postupu v roce 2011. Úřad vlády ČR, 2011. Dostupné [on-line] na: [http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/634B3557E75D26F3C125783100394488/\\$FILE/uv110209.0099.doc](http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/634B3557E75D26F3C125783100394488/$FILE/uv110209.0099.doc)

Usnesení vlády č. 563 ze dne 20. července 2011 k resortním systémům centralizovaného zadávání veřejných zakázek ústředních orgánů státní správy. Úřad vlády ČR, 2011. Dostupné [on-line] na: [http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/7902550790BCAA60C12578D90031EBCE/\\$FILE/uv110720.0563.doc](http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/7902550790BCAA60C12578D90031EBCE/$FILE/uv110720.0563.doc)

Usnesení vlády č. 871 ze dne 1. prosince 2010 o Koncepci podpory a rozvoje české kinematografie a filmového průmyslu v letech 2011–2016. Úřad vlády ČR, 2010. Dostupné [on-line] na: [http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0D4F769A6CC69FC93C1257F800364ECA/\\$FILE/uv101201.0871.doc](http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0D4F769A6CC69FC93C1257F800364ECA/$FILE/uv101201.0871.doc)

Usnesení vlády č. 936 ze dne 22. srpna 2007 o zrušení nebo změnách některých usnesení vlády, kterými bylo uloženo předkládání dlouho- a střednědobých dokumentů vlády a které již dále vláde předkládati nebudou. Úřad vlády ČR, 2007.

Dostupné [on-line] na: http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/9d960a7bf947ad0fc1256c8a00755e919ef23c704fc9533dc125733d0020254770penDocument

Usnesení vlády č. 979 ze dne 23. července 2008 o převodu některých činností vykonávaných ministerstvem práce a sociálních věcí na ministerstvo vnitra. Úřad vlády ČR, 2008. Dostupné [on-line] na: [http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/C264BAE43C0A86D2C125748E00450FBE/\\$FILE/9799%20uv080723.0979.pdf](http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/C264BAE43C0A86D2C125748E00450FBE/$FILE/9799%20uv080723.0979.pdf)

Usnesení vlády č. 1303 ze dne 21. listopadu 2007 ke zprávě o plnění úkolů uložených vládou s termínem plnění od 1. do 31. října 2007. Úřad vlády ČR, 2007. Dostupné [on-line] na: [http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/37AB411CC6CDBEF4C125756800230310/\\$FILE/uv071121.1303.doc](http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/37AB411CC6CDBEF4C125756800230310/$FILE/uv071121.1303.doc)

Výroční zpráva Ministerstva kultury ČR za rok 2006. Ministerstvo kultury ČR, 2007. ISBN 978-80-86310-65-7.

Výroční zpráva Ministerstva kultury ČR za rok 2007. Ministerstvo kultury ČR, 2008. ISBN 978-80-86310-80-0.

Výroční zpráva Ministerstva kultury ČR za rok 2008. Ministerstvo kultury ČR, 2009. ISBN 978-80-86310-84-8.

Výroční zpráva Ministerstva kultury ČR za rok 2009. Ministerstvo kultury ČR, 2010. ISBN 978-80-86310-90-9.

Výroční zpráva Ministerstva kultury ČR za rok 2010. Ministerstvo kultury ČR, 2011. ISBN 978-80-86310-98-5.

Internetové portály

Benchmarking knihoven (NIPOS): <http://www.benchmarkingknihoven.cz/>

Council of Europe: <http://www.coe.int>

Český statistický úřad: <http://www.czso.cz>

European Film Gateway: <http://www.europeanfilmgateway.eu/>

Filmarchives online: <http://www.filmarchives-online.eu/>

Informační systém výzkumu, experimentálního vývoje a inovací: <http://www.isvav.cz>

Institut umění – Divadelní ústav: <http://new.institutumeni.cz>, <http://www.divadelni-ustav.cz>

Konference Fórum pro kreativní Evropu: <http://www.forumforcreativeeurope.cz>

Městská knihovna v Praze: <http://www.mlp.cz>

Ministerstvo financí ČR: <http://www.mfcr.cz>

Ministerstvo kultury ČR: <http://www.mkcr.cz>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR: <http://www.msmt.cz>

Ministerstvo vnitra ČR: <http://www.mvcr.cz>

Národní divadlo Praha: <http://www.narodni-divadlo.cz>

Národní informační a poradenské středisko pro kulturu: <http://www.nipos-mk.cz>

Národní knihovna ČR: <http://www.nkp.cz/>

Národní ústav lidové kultury: <http://www.nul.cz>

Program Culture (IDU): <http://www.programculture.cz>

Program podpory evropského audiovizuálního průmyslu: <http://www.mediasck.eu>

Program podpory filmového průmyslu: <http://www.ppf.cz/>

Program Vracíme památky do života: <http://www.kultura-evropa.eu/>

Společnost EEIP, a. s.: <http://www.eeip.cz>

Úřad vlády ČR: <http://www.vlada.cz>

Úřad vlády ČR, Rada pro výzkum, vývoj a inovace: <http://www.vyzkum.cz>

Výzkumný ústav pedagogický v Praze: <http://www.vuppraha.cz>

AUTORKA

Marta Smolíková

V letech 1993–2003 pracovala pro Nadaci Open Society Fund Praha jako vedoucí programu pro umění a kulturu. V roce 2003 založila Centrum ProCulture, které od té doby vede jako jedinou nestátní neziskovou organizaci v ČR, jež se soustavně zabývá reflexí kulturní politiky. ProCulture do roku 2011 působilo v rámci Otevřené společnosti o. p. s., jejímž posláním je prospívat občanské společnosti v ČR rozvojem principů a prosazováním politik založených na kultuře práva a právního státu, demokratické formy správy státu a ochrany lidských práv. V roce 2011 Centrum ProCulture prošlo transformací na samostatný právní subjekt a nadále působí jako občanské sdružení.

Marta Smolíková také vyučuje předmět Kulturní politika na pražské DAMU a Masarykově univerzitě v Brně.

Je či byla členkou poradních struktur řady kulturních institucí a projektů, včetně ministerstva kultury – předsedkyně Rady ministra kultury pro umění, členka grantové komise pro kinematografii a audiovizi, grantové komise pro výtvarné umění, komise pro otázky galerií zřizovaných MK a komise pro výběr kandidáta na funkci generálního ředitele Národní galerie v Praze (v r. 2010), Rady Pražského Quadriennale 2011.

ENGLISH SUMMARY

The Report on State Support for the Arts offers a running assessment of the implementation of the Concept for More Effective Support for the Arts in 2007–13 and proposes recommendations for the formulation of a new strategy document for 2014–20. The Report is prepared as part of the multi-year research project Study of the State, Structure, Conditions, and Funding of the Arts in the Czech Republic realized by the Arts and Theatre Institute.

The Concept for More Effective Support for the Arts in 2007–13 is the first government-adopted strategic document focusing exclusively on support for the arts that has emerged since 1989. The Report offers both a general assessment of the institutional infrastructure for

implementation of the Concept by the Ministry of Culture, and a financial breakdown of the Concept's planned budgets, in reference to budget expenditures of the Ministry of Culture between 2007 to 2010 and in reference to budget expenditures for programmes supporting the professional arts from 2001 to 2010. The Report looks closely at the progress in the implementation of the Concept's 29 specific objectives.

The principles of support for the arts in 2014–20 frame the conditions of support for the arts after 2013. The aim is to create an environment and conditions conducive to the development of activity in the arts and the work of cultural subjects and to do so with consideration for free creative expression, the fostering of creativity and innovation, ensuring

access to and the accessibility of works of art and cultural services, and promoting critical reflection and the conservation of works of art as cultural heritage for the current and future generations. For 2014–20 the author recommends directing support towards artistic and cultural diversity, creativity and innovation; exploiting the full potential of the arts; and international cooperation, export, and the use of the arts in cultural diplomacy. In reference to these objectives specific thematic areas are outlined on which policy measures, support programmes, projects and events should focus.

ZPRÁVA O STÁTNÍ PODPOŘE UMĚNÍ 2011
naplňování Koncepce účinnější podpory umění
na léta 2007–2013
a teze pro období let 2014–2020

AUTORKA:

Marta Smolíková

RECENZOVAL:

Mgr. Viktor Pantůček

JAZYKOVÉ KOREKTURY:

Jana Křížová

VYDAL:

Institut umění – Divadelní ústav v Praze v roce 2011
jako svou 637. publikaci

1. vydání

elektronická publikace v PDF bude umístěna
na www.idu.cz

© Institut umění – Divadelní ústav, 2011

Neprodejné

ISBN 978-80-7008-018-4